

Ніва

ТЫДНЁВІК ГП БГКТ

№ 41 (867) ГОД XVII БЕЛАСТОК 8 КАСТРЫЧНІКА 1972 г. ЦАНА 60 гр.

У І САКРАТАРА ВК ПАРП З. КУРОЎСКАГА

Як мы ўжо інфармавалі, напярэдадні з'езду БГКТ І сакратар ВК ПАРП у Беластоку Здзіслаў Куроўскі прыняў прадстаўнікоў нашай арганізацыі. У сустрэчы прынялі ўдзел таксама старшыня Прэзідыума ВРН Зыгмунт Спрыха і сакратар ВК ПАРП Уладзіслаў Юшкевіч.

Прадстаўнікі БГКТ расказалі аб працы таварыства, аб яго дасягненнях, клопатах і намерах. Праца нашага таварыства была высока ацэнена І сакратаром.

Затым таварыш Здзіслаў Куроўскі расказаў аб напрамках актывізацыі Беласточчыны. Асноўныя з іх — гэта далейшае развіццё сельскай гаспадаркі, прамысловасці і турызму. Вялікую тут ролю можа адыграць і нашае таварыства, асабліва ў павышэнні ўзроўню сельскагаспадарчай вытворчасці, ва ўпарадкаванні зялёных ужыткаў, ва ўдзельнічанні ў конкурсе «Беластоцкая вёска — гаспадарная і культурная», у галіне развіцця турызму і культуры.

На заканчэнне І сакратар ВК ПАРП пажадаў актывістам БГКТ далейшых поспехаў у грамадскай працы на карысць развіцця нашай арганізацыі і ажыццяўлення супольных задач, якія стаяць перад Беласточчынай.

Звыш двухгадзінная сустрэча прайшла ў прыемнай, сяброўскай атмасферы.

На здымку: у час сустрэчы (злева направа): сакратар ГП БГКТ Янка Зенюк, І сакратар ВК ПАРП Здзіслаў Куроўскі і старшыня ГП БГКТ Мікалай Самоцік.

Фота Цаф — П. Савіцкі

Ужо традыцыйна дэлегатаў бэгэкатоўскіх з'ездаў вітаюць вучні беларускіх ліцэяў.

Характэрнай рысай VII з'езду Беларускага грамадска-культурнага таварыства была дзелавітасць. Бадай ні на адным нашым з'ездзе выступленні дэлегатаў не былі так прадуманы, як на апошнім.

Пытанні, якія з'езд узняў, надзвычай канкрэтныя і, што самае важнае, рэальныя. Аб іх будзе гутарка ў наступных нумарах. Сёння хочам паказаць нашым чытачам урачысты бок з'езду, бо, як і папярэднія з'езды БГКТ, і гэты меў таксама, неадлучную ўжо ў нашых большых мерапрыемствах, такую рысу.

Фота Цаф — П. Савіцкі

Новае Галоўнае праўленне Беларускага грамадска-культурнага таварыства.

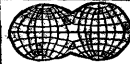

Заўсёды надзейны хор бельскага аддзела БГКТ.

З цікавым паэтычным мантажом выступіла літаратурная эстрада бельскага ліцэя.

◆ Падзеі ◆ Здарэнні ◆ Факты ◆ Каментарыі ◆ Весткі

СВЕТ

ПАГАДНЕННЕ КІТАЙ — ЯПОНІЯ

У часе нядаўняга візіту японскага прэм'ера Танакі ў Пекіне была падпісана супольная дэкларацыя. Дэкларацыя праклямуе заканчэнне ваеннага стану паміж абедзвюма дзяржавамі і поўную нармалізацыю суадносін паміж КНР і Японіяй. Згодна з гэтым дакументам Японія прызнае ўрад Кітайскай Народнай Рэспублікі як адзіны легальны ўрад Кітая, у выніку чаго абедзве дзяржавы вырашылі ўстанавіць дыпламатычныя суадносіны з днём падпісання дэкларацыі. У дэкларацыі Японія сцвярджае, што Тайван з'яўляецца неадлучнай часткай тэрыторыі КНР.

Кітай са свайго боку зрэзыгнаваў з японскіх ваенных кампенсацый. Абодва ўрады згадзіліся ўстанавіць свае будучыя суадносіны, абапіраючыся на пяць прынцыпаў мірнага суіснавання, апавясцілі пачаць перагаворы ў справе заключэння мірнага дагавору і дружбы, а таксама пагадненняў у справах гандлю, суднаходства, авіякамунікацыі і іншых галін супрацоўніцтва.

КАМІСІЯ КАНТРОЛЮ Ў ХАНОІ

Міжнародная камісія нагляду і кантролю ў В'етнаме афіцыяльна паведаміла сайгонскім уладам, Савецкаму Саюзу і Вялікабрытаніі, якія старшынствавалі на жэнеўскай канферэнцыі ў 1954 годзе, што вырашыла перайсці з Сайгона ў Ханой.

Такое рашэнне прынялі аднагалосна тры дзяржавы-члены камісіі: Індыя, Канада і Польшча, у сувязі з тым, што сайгонскія ўлады адмовіліся прадоўжыць візы прадстаўнікам Індыі.

2 МІЛЬЁНЫ ДОЛАРАЎ

Нядаўна штотыднёвік «Ляйф» падаў да ведама, што запрапанавана 2 мільёны долараў за (ненапісаныя яшчэ) ўспаміны Г. Кісінджэра, цяперашняга памочніка прэзідэнта Ніксана па справах бяспекі. Характарызуючы пасаду і ролю Кісінджэра, «Ляйф» сцвердзіў: «Адзін выказаны ім сказ можа выклікаць крах на біржы, а захаванне ў пэўных сітуацыях маўклівасці можа давесці да ашаласці шэфаў урадаў».

ГОД ДЭМАГРАФІЧНАЙ ПАЛІТЫКІ

Генеральны сакратар ААН Курт Вальдхайм паведаміў, што 1974 год будзе годам сусветнай дэмаграфічнай палітыкі. Цэнтральным пунктам праграмы ААН у гэтай галіне будзе сусветная дэмаграфічная канферэнцыя. К. Вальдхайм сказаў, што кожны год на свеце прыбывае 127 мільёнаў дзяцей, а школы мусяць прыняць 95 мільёнаў вучняў. Тэмпы натуральнага прыросту зараз у два разы большыя, чым у 1940 годзе.

СВЯТКАВАННІ І АХВЯРЫ

У часе святкаванняў 152-ой гадавіны незалежнасці ў сталіцы Мексікі 24 асобы былі забіты і 496 паранены. Адна з мексіканскіх газет падкрэслівае, што асноўнай прычынай гэтага трагічнага балансу было павялічанае спажыванне алкаголю. У мінулым годзе ў часе нацыянальнага свята загінула 17 чалавек, а 47 было паранена.

НАЙЧЫСЦЕЙШАЕ ПАВЕТРА...

...сярод еўрапейскіх сталіц мае Масква. З Масквы перанесена 300 прамысловых прадпрыемстваў, якія забруджвалі паветра.

(ак)

БССР

У ЭФІРЫ «КРЫНІЦА»

На хвалі 750 метраў, пачаўшы ад 1 кастрычніка г.г., з 10 да 12 гадзін маскоўскага часу па другой праграме Беларускага радыё перадаецца новая штодзённая інфармацыйна-палітычная і музычная праграма, названая «Крыніцай». Яна прапануе сваім слухачам пяцімінутныя зводкі навейшых інфармацый пра Беларусь, кароценькія рэпартажы, інтэрв'ю і каментарыі. Час між інфармацыямі запоўніць музыка ў самым лепшым выкананні. Прадугледжаны канцэрты па заяўках слухачоў. Дык наводзім радыё на Мінск.

«ПАЎЛІНКА» НА ЭКРАНЕ

Неўміручая купалаўская «Паўлінка» неўзабаве атрымае фільмовае ўвасабленне. Пераносіць яе на кінастужку «Беларусьфільм». Для здымкаў спатрэбіліся многія рэквізіты, якія адлюстроўвалі б быт беларускіх шляхцюкоў і падпанкаў з пачатку нашага стагоддзя, між іншым, драўляныя бочкі, цэбры і вёдры. Выканаць іх узяўся рабочы калектыў Пінскай фабрыкі мастацкіх вырабаў. Нармальна гэтая фабрыка прадукуе розныя сувеніры, якія шырока вядомы ў Савецкім Саюзе і за яго межамі. Былі яны экспанаваны на выстаўках і кірмашах 9-ці краін свету.

АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ ТЭКСТЫЛЬШЧЫКАЎ

Рабочыя Мінскага камвольнага (воўнаперапрацоўчага) камбіната працягваюць прадукцыйную вахту ў гонар 50-годдзя СССР. На іх рахунку ўжо больш 113 тысяч метраў гатовых тканін, якія яны выпрадукавалі звыш плана. У апошнім тыдні верасня мінскія тэкстыльшчыкі звышпланавую прадукцыю — 2000 метраў тканін — адправілі ў швейныя фірмы Казахстана, бо быў гэта тыдзень, прысвечаны менавіта гэтай саюзнай рэспубліцы.

ДЗЕ СВІЦЯЗЬ-ВОЗЕРА

Свіцязянскае лясніцтва, якое знаходзіцца ў Гродзенскай вобласці, ахоплівае 8,5 тысяч гектараў лесу і возера Свіцязь, якое ў Беларусі лічаць жамчужынай радзімай прыроды. Нездарма ж столькі паэтаў успявала яго славу ў сваіх творах! Возера гэтае і лес вакол яго прызначаны дзяржаўным заказнікам, дзе дзейнасць чалавека абмяжоўваецца толькі да сціплага догляду. Гэта накладвае на работнікаў лясніцтва асаблівую адказнасць. Яны дагледаюць шматвяковыя дрэвы, сочаць за чысцінёю возера, падкормліваюць звяроў і птушак.

20-ГОДДЗЕ МІНСКІХ ТРАЛЕЙБУСАЎ

20 гадоў таму назад на вуліцах Мінска паявілася 9 першых тралейбусаў. Яны разам праязджалі тады па горадзе ўсяго ледзь 6 кіламетраў. Цяпер па 18-ці маршрутах курсіруе 300 машын. Для іх патрэб пракладзена над вуліцамі і плошчамі сталіцы 137 кіламетраў канатнага провада.

Адным з першых вадзіцеляў мінскіх тралейбусаў быў Міхаіл Багамолаў. Ён працуе і цяпер, а за мінулыя 20 год ніводнага разу не даvёў да няшчаснага выпадку.

(вр)

ПОЛЬШЧА

VI ПЛЕНУМ ЦК ПАРП

27 верасня адбыўся VI пленум Цэнтральнага Камітэта ПАРП, на якім былі абмеркаваны прадпасылкі рэарганізацыі мясцовых улад на вёсцы і ў малых мястэчках, а таксама вынікаючыя з гэтага задачы для партыі. На пленуме з прамовамі выступілі I сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк, старшыня Рады Міністраў П. Ярашэвіч і сакратар ЦК ПАРП Э. Бабюх.

I сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк у сваім выступленні заявіў, што рэформа дзяржаўнай адміністрацыі павінна запэўніць умовы для ўсебаковага развіцця вёскі.

ПАСЯДЖЭННЕ ПАЛІТБЮРО

29 верасня адбылося пасяджэнне Палітбюро ЦК ПАРП, на якім была прынята пастанова аб аб'яўленні 1973 года годам польскай навукі, а таксама праграма яго святкавання. Апрача таго, Палітбюро знаёмілася з ходам асенніх палявых работ у сельскай гаспадарцы і актуальнымі праблемамі замежнай палітыкі ПНР.

ПЛЕНУМ ГП ТППР

30 верасня адбылося ў Варшаве ўрачыстае пленарнае пасяджэнне Галоўнага праўлення Таварыства польска-савецкай дружбы, якое прысвячалася 50-ай гадавіне ўтварэння СССР і святкаванню гэтай знамянальнай гадавіны ў нашай краіне. З прамовай выступіў член Палітбюро, сакратар ЦК ПАРП, старшыня ГП ТППР Я. Шыдляк. Удзельнікі пленума былі шырока паінфармаваны аб польска-савецкім супрацоўніцтве ў шматлікіх галінах нашага жыцця.

СУСТРЭЧА Э. ГЕРКА

I сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк правёў сустрэчу з 29-асабовай групай лектараў па партыйнаму абучэнню.

ПЛЕНАРНЫЯ ПАСЯДЖЭННІ Ў ВК ПАРП

29 верасня адбыліся пленарныя пасяджэнні ваяводскіх камітэтаў партыі ў Познані і Ольштыне. На пасяджэнні Ваяводскага камітэта ПАРП у Познані была праведзена ацэнка дагэтуляшняй рэалізацыі пастановы VI з'езду партыі адносна задач, звязаных з справаздачна-выбарнай кампаніяй у партыі. Удзельнікі пленума ў Ольштыне прынялі пастанову ў справе развіцця гадоўлі кароў наВарміі і Мазурах да 1985 года.

ВІЗІТ ПРЭМ'ЕРА МАЛЕЗІІ

Нядаўна наведаў Польшчу прэм'ер Малезіі Т. Г. Абдуль Разак, які правёў сустрэчу з прэм'ерам ПНР П. Ярашэвічам і старшынёю Рады Дзяржавы Г. Яблонскім. Тэмай сустрэчы быў гандлёвы абмен паміж дзвюма дзяржавамі.

ПЛЕНУМ ГП ЗМС

У Варшаве адбыўся XVI пленум Галоўнага праўлення ЗМС, на якім быў абмеркаваны ўдзел моладзі ў грамадска-эканамічным развіцці нашай краіны, праведзены змены ў саставе сакратарыята ГП ЗМС і прынята пастанова аб тэрміне з'езду.

(яц)

ВАЯВОДСТВА

НАРАДА Ў ВК ПАРП

У Ваяводскім камітэце партыі адбылася нарада, прысвечаная новай справаздачна-выбарнай кампаніі, якая пачнецца ў апошнім квартале гэтага года і закончыцца ў першым квартале 1973 года. Згодна са статутам партыі ва ўсіх арганізацыях адбудуцца сходы і справаздачна-выбарныя канферэнцыі. У сувязі з гэтым на нарадзе арганізацыйныя сакратары ПК, у прысутнасці I сакратара ВК партыі З. Куроўскага, абмяркоўвалі заданні партарганізацый, звязаныя з гэтай кампаніяй. Вёў нараду сакратар ВК Ул. Юшкевіч. Сёлетняя справаздачна-выбарная кампанія будзе праходзіць у час правядзення адміністрацыйнай рэформы ў вёсках і малых мястэчках. Перад партыйнымі калектывамі стаіць заданне прыстасавацца да працы ў новых умовах.

ПАЧАЎСЯ НАВУЧАЛЬНЫ ГОД У СТУДЭНТАЎ

2 кастрычніка пачаўся новы навучальны год у вышэйшых школах краіны і нашага ваяводства. У трох вышэйшых школах Беластока — Медыцынскай акадэміі, Вышэйшай інжынерскай школе і Філіяле Варшаўскага універсітэта — навучацца будзе на стацыянарных, завочных і вячэрніх аддзяленнях 5300 студэнтаў. Паўтары тысячы з іх першы раз сядзе за акадэміцкую лаўку. Усе нашыя школы галоўнай сваёй мэтай лічаць павышэнне якасці і вынікаў навучання, асабліва падкрэсліваюць гэта сёлета, калі аб'яўлены год польскай навукі.

БАЛГАРСКІЯ ГОСЦІ

На Беласточчыне некалькі дзён прабывала дэлегацыя сельскагаспадарчага аддзела ЦК КП Балгарыі на чале з намеснікам кіраўніка аддзела А. Дойчавым. Госці цікавіліся нашымі дасягненнямі ў галіне сельскай гаспадаркі, лясніцтва і харчовай прамысловасці, наведалі Гайнаўскае прадпрыемства драўнінай прамысловасці, беластоцкі мясакамбінат і іншыя.

СПРАВЫ ЖЫЛЛЁВАГА БУДАЎНІЦТВА

На днях адбылося пленарнае пасяджэнне Ваяводскай камісіі прафсаюзаў, на якім абмяркоўвалася прафсаюзная дзейнасць у напрамку паляпшэння жыллёвых умоў рабочых. Вёў пасяджэнне старшыня ВКЗЗ Ю. Трусевіч. Апрача членаў пленума ўдзельнічалі ў пасяджэнні прадстаўнікі рад нарадовых, жыллёвых спулдзельняў, будаўніцтва і дырэктары прамысловых прадпрыемстваў. Пленум прыняў пастанову, у якой акрэсліваюцца новыя заданні прафсаюзных арганізацый у перыяд шырэйшага ўключэння прадпрыемстваў у жыллёвае будаўніцтва.

АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВА ВЫКАНАНА

Чыгуначнае прадпрыемства стальных канструкцый (КЗКС) у Стараседьцах з'яўляецца адным з перадавых прадпрыемстваў Беласточчыны. Рабочыя прадпрыемства выканалі ўжо поўнасцю абавязацельствы, прынятыя імі па заклiку партыі ў рамах акцыі «20 мільярдаў» — далі дадатковую прадукцыю на 6 млн. злотых. Разумеючы патрэбы гаспадаркі ў вырабах, якія дае прадпрыемства, рабочы калектыў прыняў новыя абавязацельствы — даць дадатковай прадукцыі яшчэ на 2,5 млн. злотых.

(яч)

NIEDZIELA 8.X.
8.00 Program dnia. 8.05 TV Kurs Rolniczy. 8.40 „Przypominamy, radzimy". 9.00 Dla młodych widzów: „Teleranek". 10.20 „Oblężenie" — film TVP („Stawka większa niż życie"). 11.15 Sportowy Magazyn Sprawozdawczy. 13.00 Dziennik. 13.20 „Przemiany". 13.50 Turniej Fabryk: Dębica — Olsztyn. 15.20 Dla dzieci: M. Karwatowa i J. Jokiel — „Herkules niezwyciężony". — widowisko Państw. Teatru Lalek „Pleciuga" w Szczecinie. 16.20 „W starym kinie". 17.40 „Wojsko od rana śpiewa". 18.05 „W oczekiwaniu na porę deszczową" — film dok. („Prawa buszu"). 18.30 Festiwal Muzyki Rosyjskiej i Radzieckiej. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Akcja Effi" — film ang. („Wielki napad"). 20.55 PKF. 21.05 „Ali-Babki show" — program rozrywkowy. 21.05 Magazyn sportowy.

PONIEDZIAŁEK 9.X.
15.20 i 22.40 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Fizyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci: „Zwierzyniec". 17.25 „Echo stadionu". 17.50 „Zanzibar" — film dok. NRD. 18.25 Film. 18.45 „Eureka". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 Teatr TV: A. Fredro — „Śluby panieńskie". 21.20 „Spotkanie z pisarzem" — Krzysztof Teodor Toeplitz. 21.50 Dziennik. 22.10 „Gra Andrzej Grabiec".

WTOREK 10.X.
8.25 „Odwiedziny prezydenta" — film fab. pol. 10.00 Dla szkół: (kl. IV) „Na pomoc przyrodzie". 11.55 Dla szkół: (kl. IV lic.) Język polski — „Pierwszy dzień wolności". 12.45 Dla szkół: (kl. I lic.) Język polski — Sofokles — „Antygona". 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Współcześni graficy polscy" — Władysław Skoczylas. 17.10 „Oferty". 17.30 Ekran Młodych. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 Kino Interesujących Filmów: „Ameryka, Ameryka" — film fab. USA. 22.45 Dziennik.

ŚRODA 11.X.
7.10 „Ameryka, Ameryka" — film fab. USA. 9.55 Dla szkół: (kl. VI) Fizyka — „Siła i jej mierzenie". 10.55 Dla szkół: (kl. VII) Fizyka — „O ruchach". 11.55 Dla szkół: (kl. VII) Historia — „Stanisław Staszic". 12.45 i 13.20 Mechanizacja Rolnictwa. — cz. I i II. 14.00 „Wybieramy zawód". 15.20 i 23.00 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Matematyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodych widzów: „Latający Holender". 17.10 Dla dzieci: J. Loup Temporal — „Lalki w ręku mistrza". 17.40 Magazyn ITP. 17.55 „Sylwetki X Muzy". 18.25 TV Kurier Warszawski. 18.45 „Poligon". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Hans Beimler" — film NRD. 21.25 „Świat i Polska". 22.00 „Taniec i magia" — „Balet". 22.30 Dziennik. Wiadomości sportowe.

CZWARTEK 12.X.
8.35 „Hans Beimler" — film NRD (odcinek ostatni). 9.55 Dla szkół: (kl. II lic.) Język polski — „Aleksander Puszkin". 11.55 Dla szkół: (kl. I lic.) Język polski — Sofokles „Antygona". 14.00 Matematyka w szkole: „Zbiory" cz. VI. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Ekran z bratkiem". 17.45 PKF. 17.55 „Gramy o telewizor" — teleturniej. 18.20 TV Kurier Kielecki. 18.40 „RTV Klub DORO". 19.10 „Przypominamy, radzimy". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Południk Zero" — film fab. pol. 21.30 „Ziemia rzeszowska" („Drogami współczesności"). 22.10 „Stańmy bracia wraz" — program rozr. 22.45 Dziennik. Wiadomości sportowe.

PIĄTEK 13.X.
8.25 „Południk Zero" — film fab. pol. 9.55 Dla szkół: (kl. I—III lic.) Wychowanie techniczne — „Dokumentacja techniczna". 10.55 Dla szkół: (kl. VII—VIII) Wychowanie techniczne — „Rysunek techniczny." 15.20 i 22.35 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Fizyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci: „Pora na Telesfora". 17.25 „Nie tylko dla pań". 17.45 „Dla ciebie śpiewam moje miasto" — recital Pawła Liszki (CSRS). 18.10 TV Kurier Mazowiecki. 18.30 „W krainie polarnej nocy" — program pop. naukowy. 19.00 „Turystyka i wypoczynek". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Rekiny z Nicaraguy" — film dok. („Człowiek i morze"). 20.30 „Kraj". 21.10 Scena Monodram: N. Chajtow — „Drzewo bez korzeni". 21.50 „5 milionów" — program rozr. 22.10 Dziennik.

SOBOTA 14.X.
9.50 Film fabularny. 9.55 Dla szkół: (kl. VII) Zoologia — „Organizmy jednokomórkowe". 10.25 „Rekiny z Nicaraguy' — film dok. („Człowiek i morze"). 10.55 Dla szkół: (kl. VII) Geografia — „Nizina Turańska". 15.25 Program dnia. 15.30 Program I proponuje. 15.50 Redakcja Szkolna zapowiada. 16.30 Dziennik. 16.40 Teatr Młodego Widza: K. Berwińska — „Próba". 17.50 „Polski Film Dokumentalny". 18.35 „Godzina Orfeusza" — magazyn muzyczny nr 16. 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.15 „Czas rozprawy" — film fab. ang. (od lat 16). 22.05 Dziennik. Wiadomości sportowe. 22.30 „Interclub" — program rozr. 23.20 „Kolacja dla nieboszczyków" — film czechosł. („Opowieść z wyższych sfer").

Piątek, 6 października

8.05 Film fab. 9.20 Filmy dokument. 16.40 Koncert. 17.20 Film fab. 18.30 Hokej SKA (Leningrad) — CSKA. 19.15 Czas. 19.45 Kamerton. 20.35 Panorama nowin.

Sobota, 7 października

9.45 Film fab. 11.15 Szkatułka muzyczna. 12.00 Spotkania muzyczne. 12.30 Zdrowie. 13.00 Hokej. „Spartak" (Moskwa) — „Skrzydła Rad". 15.15 Filmy animowane dla dzieci. 16.00 Nowiny. 16.20 Koncert życzeń. 17.35 Spektakl teatralny. 19.00 Czas. 19.30 c. d. spektaklu. 20.40 Wieczorne melodie.

Niedziela, 8 października

7.00 Program dnia. 9.14 Koncert. 10.00 Ekran i czas. 10.55 Filmy animowane dla dzieci. 15.00 Klub filmowy. 16.00 Nowiny. 16.10 Film fab. 18.00 Klub TV „Kłos". 19.00 Czas. 19.30 Koncert z Sali Kolumnowej.

Карэспандэнцыя з Гродна

ДЗЯКУЮ, ДОКТАР!

Нямала людской падзякі давялося пачуць заслужанаму доктару БССР тэрапеўту Гродзенскай паліклінікі № 5 Галіне Уладзіміраўне Толкач.

— У Галіны Уладзіміраўны, — расказвае яе пацыент А. К., — нейкае незвычайнае вока. Як паглядзіць — дакладна вызначыць, якая хвароба цябе мучыць. Раз неяк прыходжу да яе на прыём: горла баліць. Другі б доктар у горла зазірнуў, прымусіў сказаць «а», у найлепшым выпадку — адаслаў бы да оталарынголага, маўляў, гэта па яго спецыяльнасці. А яна — не. Кажа: «Схадзіце зрабіце кардыяграму».

— Дазвольце, — пярэчыць мой знаёмы, — у мяне ж не сэрца баліць, а горла.

— Нічога, гэта не зашкодзіць, — пераконвае доктар, — яшчэ нікому не зашкодзіла праверка сэрца.

Праверыў. Інфаркт міякарда. На цэлых паўгода трапіў у абласную бальніцу. Проста шчасце, што ў свой час звярнуўся да Галіны Уладзіміраўны.

Даўно было заўважана: чым менш чалавек ведае ў нейкай галіне, тым менш у яго сумненняў наконт гэтага. Яму вельмі лёгка знаходзіць рашэнні і даваць рады. Бываюць такія «эрудыты» і ў медыцыне. Добра яшчэ, калі такі чалавек толькі на самаго сябе кіруе свае прынцыпы. Але часта ж ён імкнецца зрабіць «дабро» сваім блізкім, сябрам. Нялёгка тады доктару «пералечваць» такога хворага.

Галіна Уладзіміраўна — вораг рутынёрства ў вобласці медыцыны. Яна вельмі асцярожная з вывадамі, пакуль не пункт гледжання не пацвердзіцца практыкай. Аднак гэта не выключае і смелых пошукаў, навуковых эксперыментаў.

Як толькі не называюць спецыялісты сардэчна-сасудзістых захворванняў: «няшчасце веку», «вораг нумар адзін», «забойца нумар адзін». І сапраўды, праблема хвароб сэрца набывае ўсё большае значэнне. Асноўныя прычыны гэтага ва ўмовах горада — высокі тэмп жыцця, вялікае нервовае напружанне і ўсё змяншаючаяся фізічная нагрузка.

Галіна Уладзіміраўна лічыць, што хваробы сэрца і крывяносных сасудаў зусім не з'яўляюцца непазбежныя. Своечасовае выяўленне хворых, пастаянны нагляд за імі, радыкальнае лячэнне дазваляюць прадухіліць развіццё тэтых хвароб.

Г. В. Толкач — актыўны прапагандыст правільнага вобразу жыцця людзей, тварыскай атмасферы ў калектыве, добрага маральнага клімату. Аднак яна не за тым, каб пераўтвараць чалавека ў «цяплічную расліну». Наадварот, доктар за тое, каб любы чалавек прывучаў сэрца да нагрузак, трэніраваў яго. Але тут важна пачуццё меры. Неабходна жыць у рамках свайго ўзросту і абмяжоўваць нагрузку сваімі патэнцыяльнымі магчымасцямі. Такая ж умеркаванасць павінна быць і ў ежы. Абмяжоўваць сябе трэба перш за ўсё ў адносінах цукру, мучных вырабаў і тлустых прадуктаў. Трэба рашуча змагацца з курэннем і алкаголем.

Адным словам, разумны рэжым працы, фізічная культура, дастатковы сон, харчаванне, адпавядаючае ўзросту і энергетычным затратам, культура паводзін, дабразычлівасць — вось тыя асноўныя ўмовы, на якіх Галіна Уладзіміраўна і будуе сваю праграму паўсядзённай прафілактыкі сардэчна-сасудзістых захворванняў.

...Нехта з дактароў не дазволіў хвораму ехаць у санаторый Кіславодска. Кажа: дарога цяжкая, вельмі горача і г.д. Хворы не згодзен, ідзе да Г. В. Толкач. Доктар пагледзела гісторыю хваробы, уважліва выслухала хворага. Супрацьпаказанняў не бачыць, каб таму паехаць у Кіславодск. Але хто ведае, чым кіраваўся другі доктар, які адмовіў яму ў паездцы! Магчыма, у яго былі прычыны на гэта. А магчыма, проста самастрахоўка. Так жа спакайней. Магчыма, лепш і ёй сказаць тое ж, пацвердзіць рашэнне свайго калегі.

Галіна Уладзіміраўна задумалася. А калі гэтая адмова пойдзе на шкоду хвораму? А дазвол на паездку падніме дух, прымусіць паверыць у свае сілы, у магчымасць папраўіцца? Ды і кіславодскі курорт — адзін з лепшых па сардэчна-сасудзістых захворваннях. Ці ж здароўе гэтага чалавека не больш значыць, чым дробная крыўда калегі?

Ну, а здарылася б з гэтым чалавекам бяда ў дарозе? Усё ж такі сардэчнік. Што тады скажуць аб ёй, узяўшай на сябе смеласць адпусціць чалавека насуперак рашэнню калегі? Зразумела, тады яе чакаюць непрыемнасці.

Доктар Г. В. Толкач накіравала чалавека на курорт і да самага звароту яго дахаты хвалявалася. Не за сябе — за хворага. Таму што не магла інакш. Таму што сардэчнасць, дабрата — якасці ўсёй яе істоты. Вось за гэта і кажуць ёй удзячныя людзі: «Дзякую, доктар!» Кажуць шчыра, ад усёй душы.

Л. Дзянісаў

НА СПАРТЫЎНАЙ НІВЕ

Футбалісты ЛКС „ЗУБР"

Футбольная каманда ЛКС «Зубр» з Белавежы з'яўляецца адной з актыўнейшых на Гайнаўшчыне. Іграе яна зараз у класе А. У саставе белавежскай футбольнай іграюць перш за ўсё вучні прафесіянальнай школы і ляснога тэхнікума. Ужо тры гады трэнерам каманды з'яўляецца Віктар Бушко. Паводле яго ацэнкі, асаблівых поспехаў у футболе дабіліся такія спартсмены, як Міраслаў Люлько (капітан каманды), Пётр Мышкевіч і Яўген Пархоцік.

На здымку: сядзяць Пётр Мышкевіч і Юзэф Дмухоўскі, а за імі стаяць (злева направа) Віктар Бушко (трэнер), Міраслаў Люлько, Кастусь Шпаковіч, Яўген Байко, Віктар Ліцкевіч, Яўген Пархоцік, Мікалай Гвай, Міраслаў Шпаковіч, Юры і Уладзіслаў Вашкевічы.

Тэкст і фота Я. Цялушэцкага

Бяда ў Габятах

Габяты — вельмі невялікая вёска ў ГРН Зубкі ў Беластоцкім павеце. Ляжыць далёка на ўсходзе ваяводства над рэчкай Свіслаччу.

Пару год таму назад ад Беластоцкай шашы да Габят праз вёску і далей была пракладзена дарога. Усе цешыліся, бо дарога тут патрэбна. У вёску Габяты прывезлі тады і цэмбравіны на «пшэпуст». Ён быў тут неабходны, і спецыялісты па дарожных работах аб гэтым ведалі.

Прайшлі гады. Цэмбравіны ляжаць разваленыя і палопаліся ўжо. Некалькі з іх трапілі неяк за бліжэйшую агароджу гаспадара, іншыя ляжаць пры дарозе. А «пшэпусту» як не зрабілі на пачатку, так і не зрабілі ніколі.

Мо і не было б вялікай бяды, каб гэты кусок дарогі мог абысціся без «пшэпусту». Але, на жаль, без яго дарога праз вёску Габяты становіцца сапсаванай, непрыдатнай і... небяспечнай. А вось чаму. У вёсцы дарога мае паварот. І на гэтым павароце якраз яна нахілена пад вуглом у бок рэчкі. Калі ідзе дождж, вада з узгоркаў бяжыць праз дарогу, вырывае з яе пясок і каменне і нясе ў бок блізкіх палёў, лугоў і рэчкі Свіслачы. На дарозе робіцца глыбокая небяспечная прорва.

Людзі з Габят прасілі нас паехаць і на ўласныя вочы глядзець гэтае месца (едзьце, казалі, толькі асцярожна, бо там паварот і можаце разбіцца). Паехалі мы. Убачылі на ўласныя вочы і пацвярджаем тое, што гавораць у Габятах і што напісалі мы вышэй. І яшчэ дадаем — вельмі небяспечнай становіцца такая дарога вечарам, калі не відаць павароту.

Хто будаваў дарогу, чаму ж не дакончыў, не зрабіў такога патрэбнага ў гэтым месцы «пшэпусту»? Чаму і каму не хапіла розуму давесці справу да добрага канца?

Гаспадары з Габят па гэтай справе хадзілі ўжо, дапытваліся, дамагаліся, не надта ведаючы, да каго і на каго скаргі пісаць. Не чакаючы нават, некалькі разоў браліся самі за папраўку дарогі. Прывозілі пясок, засыпалі прорву. Ці надоўга? Да першага, нават невялікага, дажджу. Тады зноў усё пачынала плысці.

Ад імя свайго і вёскі Габяты афіцыяльна звяртаемся да дарожнага аддзела павятовай рады ў Беластоку са скаргай і крытыкай. Так, як у Габятах, работы канчаць нельга. Гэта сведчыць аб безадказнасці. (вл)

Новы Бельск.
Фота Я. Цялушэцкага

БГКТ хроніка

● Нядаўна адбылося пасяджэнне прэзідыума праўлення аддзела БГКТ у Бельску Падляшскім. На ім, між іншым, былі ўнесены папраўкі ў гадавы план працы. Да іх перш за ўсё трэба аднесці намаганні ў павелічэнні падпіскі «Нівы». У гуртках БГКТ звяртаецца вялікая ўвага на тое, каб кожны член Беларускага таварыства быў чытачом свайго роднага часопіса. Зараз на Бельшчыне налічваецца 49 гуртоў БГКТ, якія аб'ядноўваюць 889 асоб. Паколькі на Бельскі павет лік гэты невялікі, перад тутэйшым актывам БГКТ будуць пастаўлены задачы павелічэння радоў БГКТ. Будуць таксама зроблены большыя намаганні ў развіцці мастацкай самадзейнасці з беларускім рэпертуарам. У пасяджэнні прэзідыума прымаў удзел сакратар ГП Янка Зенюк.

● 14 верасня прэзідыум гарадскога аддзела БГКТ у Беластоку правёў актуалізацыю плана працы аддзела на бягучы год. Да новых элементаў дзейнасці, якія будуць уведзены ў хуткім часе, належаць мерапрыемствы для дзяцей і культурна-асветная праца з моладдзю сярэдніх школ. Прадбачваецца арганізацыя рэгулярнага цыкла гутарак на тэму беларускай літаратуры і культуры, утварэнне музычна-вакальнай эстраднай групы, а таксама падрыхтоўка вечароў для пенсіянераў з адпаведнай праграмай.

● Перад з'ездам БГКТ адбыліся ў пасабных паветах спатканні дэлегатаў на з'езд з прадстаўнікамі павятовых улад. У Саколцы ў такім спатканні прынялі ўдзел два сакратары павятовага камітэта ПАРП — Анатоль Цішэўскі і Станіслаў Шпакоўскі. Павятовы камітэт ЗСЛ прадстаўляў Аляксандр Рафаловіч, а прэзідыум павятовай рады нарадовай — намеснік старшыні Станіслаў Нэйфельд. Прадстаўнікі павятовых улад запэўнілі аддзелу БГКТ усебаковую падтрымку і адначасова прапанавалі, каб аддзел прысвяціў шмат часу павелічэнню колькасці гуртоў і членаў БГКТ, мастацкіх калектываў і падпісчыкаў «Нівы», каб стварыў лектарскую групу і прадставіў яе для зацвярджэння павятовым камітэтам ПАРП, каб арганізаваў экскурсіі ў Пакой памяці аб Сяргею Прытыцкім у Гаркавічах і каб у Крынках заняўся арганізацыйнымі справамі для ўтварэння фальклорнага харавога калектыву.

● Адной з цікавейшых прапаноў прадстаўнікоў гайнаўскіх улад 17 верасня на спатканні з дэлегатамі на VI з'езд БГКТ з'яўляецца арганізаванне нарады аддзела з начальнікамі будучых гмін і прадстаўленне ім ролі і заданняў БГКТ, неабходнасці цеснага супрацоўніцтва.

● 74 працэнты членаў БГКТ Сямяціцкага аддзела аплацілі ўжо складчыны за бягучы год. Гэта даволі добра. (мх)

Ад раніцы да позніх гадзін вечара бурліць жыццё на швейным прадпрыемстве ў Міхалове Беластоцкага павету. Вечарам з вакон прадпрыемства б'юць ясныя патокі святла. Тут яшчэ працуюць краўчыхі.

З ходам працы на прадпрыемстве знаёмяць нас загадчыца прадпрыемства Галена Назарка і брыгадзіршы: Ірэна Казлоўская і Валя Шымкоўская. Уваходзім у цэх. Над швейнымі машынамі схіляюцца маладыя і пажылыя жанчыны. Працуе іх тут 50 чалавек, па 50 чалавек на кожнай змене — ранішняй і пасляабедняй. На століках рознаколерныя кавалкі матэрыялу. Жанчыны шыюць з іх вопратку для дзяцей і бялізну для мужчын. Шахацяць і стракочуць швейныя машыны, і ў руках краўчых уміг атрымліваюцца гатовыя фартушкі для школьнікаў, трусікі для мужчын і г.д. Гэтых вырабаў трэба нам многа. Ёсць на іх вялікае запатрабаванне. На дзесяткі тысяч штук. За мільёны злотых. Тут швеі маюць шанцы добрага заробку. Ёсць ахвота да працы.

— І што важна, здараецца мала бракаў, гэта значыць, кепска пашытай вопраткі, — паясняе бракаршчыца Анастасія Крэйза. — Умовы да працы на нашым прадпрыемстве не найлепшыя, зрэшты, бачыце самі, — гаворыць Ірэна Казлоўская. — Але цяпер на многа лепш, чымсьці было гэта 22 гады таму назад, бо столькі існуе наша прадпрыемства. Тады працавалі мы ў прыватных кватэрах і на ўласных швейных машынах.

З далейшай размовы даведаліся мы, што неўзабаве швейнае прадпрыемства пяройдзе ў новы, пабудаваны за 2 мільёны 200 тысяч зл. будынак. На новым месцы краўчыхі атрымаюць святліцу, сталовую, душ і г.д. Новае прадпрыемства атрымае таксама новую агароджу і кветнікі.

Перадавыя краўчыхі са змены Валі Шымкоўскай.

Найлепшыя краўчыхі са змены Ірэны Казлоўскай.

Вернемся аднак да самога рабочага калектыву. У саставе яго многа маладых дзяўчат з Міхалова і навакольных вёсак. Многія з іх павышаюць сваю адукацыю на спецыяльных падрыхтоўчых курсах на званне кравецкага чаляднікa. Перад маладымі, як бачым, адкрываюцца шырокія перспектывы на лепшую будучыню. У новым будынку швейнага прадпрыемства атрымае працу дадаткова 30 дзяўчат і жанчын. Значыць, ёсць тады шанцы для тых краўчых, якія дагэтуль не заўсёды мелі гарантаваны добры заробак.

Зараз у Міхалове дзейнічае жыллёвы кааператыў. Краўчыхі са швейнага прадпрыемства маюць магчымасці стаць членамі гэтага кааператыва і атрымаць уласную кватэру. Аб тым, каб забяспечыць сваіх рабочых кватэрамі, клапоціцца таксама кіраўніцтва швейнага кааператыва ў Беластоку, якому падлягае міхалоўскае прадпрыемства. Дагэтуль ужо 10 асоб атрымала новыя кватэры.

Усе краўчыхі са швейнага прадпрыемства заўсёды выконваюць, а нават перавыконваюць намечаныя планы. Прадукцыйнасць працы ў іх вялікая. Апошнім часам прынялі яны абавязацельствы шыць у месяц на 2 тысячы штук вопраткі больш, чымсьці прадбачвалася ў плане. З дадатковымі абавязкамі спраўляюцца паспяхова. Варта адзначыць, што ўсе яны працавалі таксама грамадскім чынам пры маляванні свайго цэху.

Да найлепшых краўчых прадпрыемства належаць: у брыгадзе Ірэны Казлоўскай — Станіслава Адамская, Валя Маліноўская, Валя Гарбач, Ірэна Полех і Ніна Кісялевіч, а ў брыгадзе Валі Шынкоўскай — Анастасія Крэйза, Стэфанія Русэль, Антаніна Воўтрык, Яўгенія Магнушэўская, Зіна Філіпчук і Рэгіна Аўкштоль.

Тэкст і фота Янкі Цялушэцкага

Арцель «Бэтэска» належыць да ліку пяці самых вялікіх у Беластоцкім ваяводстве. Працуе ў ёй каля шасцісот чалавек. У асноўным спецыялізуецца арцель у вырабах з пластмасы, кааперуе яна з многімі прадпрыемствамі краіны.

У агульнай прадукцыі «Бэтэскі» значны ўдзел дробнай галантэрыі: касметычныя камплекты, модныя дробязі і т.п. Існуе асартымент вырабаў пад назвай: хатняя хімія. Гэта розныя падлогавыя пасты, сродкі ўтрымання гігіены памяшканняў. Ва ўсім гэтым істотная заслуга «Бэтэскі»; сваёй вытворчасцю запоўніла яна надакучлівую прагаліну ў таварным рынку. Дала дробныя, але як жа патрэбныя ў штодзённым жыцці рэчы.

Зусім нядаўна, на вуліцы Воінскай у Беластоку, пабудавана чарговае бэтэскаўскае прадпрыемства. Машыны закуплены ў Заходняй Германіі і Чэхаславакіі. Прыгожая архітэктура будынку. Тут працуюць толькі жанчыны, каля сотні работніц. Большасць з іх мае сярэднюю адукацыю. Да канца года гэтае прадпрыемства дасць прадукцыю вартасцю каля васьмі мільёнаў злотых.

Прадпрыемствы «Бэтэскі» знаходзяцца ў Васількове, Кляшчэлях і Моньках.

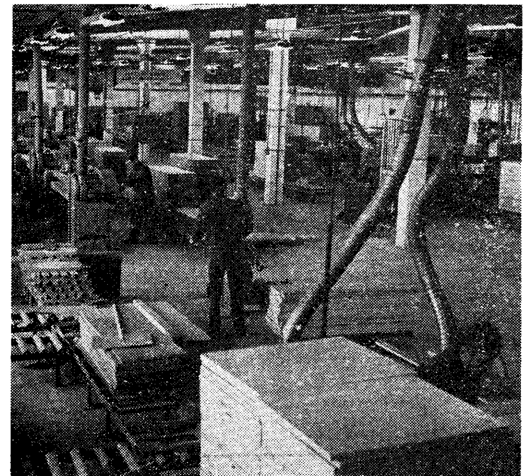
Ад 1968 года дзейнасцю арцелі кіруе Станіслаў Кузьма (родам з Крынак на Сакольшчыне). Выдатны арганізатар, ён увесь з нецярплівасці. «Бэтэска» падвойвае прадукцыю, якая знікае ў ненасытным рынку збыту; не відаць дна. У 1975 годзе «Бэтэска» дасць тавараў на суму 110 мільёнаў злотых, у асартыменце каля трохсот вырабаў. Набліжаюцца вялікія дні некалі малюсенькай арцелі. Вырастае яна на патэнтата!

«Бэтэсцы» пад сілу роля актывізатара гаспадарчага жыцця мястэчка. Хаця б у Крынках: вельмі патрэбнае прадпрыемства, якое забяспечыла б работай маладое пакаленне. Ад Крынак да Беластока каля пяцідзесяці кіламетраў; ёсць такія, што кожны дзень даязджаюць на работу аж у Беласток! Крынкі, вялікае мястэчка, маюць значныя лішкі рабочай сілы.

Падобная сітуацыя ў Гарадку, Нарве, Нараўцы, Дуброве, Янаве каля Саколкі. Дзейнасць «Бэтэскі» ў Кляшчэлях або ў Моньках з'яўляецца добрым пачаткам.

Сакрат Яновіч

НА ГАЙНАЎСКАЙ ФАБРЫЦЫ МЭБЛІ

Цэх машыннай апрацоўкі.

Фота Цаф — Р. Сянько

ПЕРЫЯД XIX СТАГОДДЗЯ

ЯНКА ЛУЧЫНА — ЧАСТКА III

Творчасць Янкі Лучыны прыпала на тыя цяжкія гады, калі царызм праводзіў жорсткую русіфікацыю беларускіх зямель. Пад прадлогам барацьбы з польскай экспансіяй царызм душыў усё не толькі польскае, але і беларускае. Дынамічная польская культура і літаратура, высокая ступень польскай нацыянальнай самасвядомасці з'яўляліся крэпасцю, якую, нягледзячы на найбольш дзікія прыёмы, царызм не мог разбіць.

З Беларуссю затое рускія чыноўнікі спраўляліся вельмі лёгка. Адсутнасць беларускіх школ, беларускіх арганізацый, беларускай мовы ва ўстановах; атоесамліванне беларускасці з захалуснасцю, прымітывізмам, дзівацтвам, прыдуркаватасцю; дзікія кпіны і высмейванне тых, хто гэтай мовай карыстаўся, далі ў канцы станоўчы вынік.

Беларускі селянін, несвядомы захавальнік роднай мовы, не мог быць стойкім барацьбітом за яе эманцыпацыю. Класавая свядомасць беларуса расла хутчэй, чым свядомасць нацыянальная. У такой сітуацыі роля Вінцука Дуніна-Марцінкевіча, Францішка Багушэвіча і Янкі Лучыны вымагала выключнай адвагі, ахвярнасці і гераізму. Узнімаючы беларускую мову да ранга мовы літаратурнай, станавіліся яны не раз пасмешышчам у вачах тых, хто свядома гэтую мову затоптваў у гразь або адносіўся да яе з беспрынцыпнай абыякавасцю. Дадатковая цяжкасць была звязана з сялянскім беларускім асяроддзем. Звязанае, ашуканае, акамянелае, яно не было схільным да падтрымкі ідэй, з якіх не вынікалі непасрэдныя карысці і перспектывы. Творчасць на беларускай мове Багушэвіча і Лучыны, нягледзячы на тое, што закранала найбольш істотныя справы сялянскага побыту, не знайшла сярод гэтага сялянства чытачоў. Ды і як жа магла знайсці?

Нізкі ўзровень нацыянальнай свядомасці беларускага селяніна не быў галоўнай прычынай слабога распаўсюджання беларускіх твораў у народзе. Народ не ўмеў чытаць, і патрэбны былі людзі, здольныя данесці да забітага мужыка пісанае слова. Вось з гэтай прычыны і творчасць В. Дуніна-Марцінкевіча, і творчасць Ф. Багушэвіча, і творчасць Я. Лучыны былі насычаны народніцкімі ідэямі. Пісьменнікі балюча перажывалі сваю аддаленасць ад народа і настойліва шукалі шляхоў да яго. Здаючы сабе справу са слабасці беларускай мовы як сродка агітацыі, як сродка сувязі з масамі, як сродка пашырэння акрэсленых ідэй і культуры, часта побач з беларускай мовай выкарыстоўвалі яны таксама мову польскую і рускую, імкнуліся да больш франтальнага наступлення. Звярталіся да праваслаўных і да католікаў, да сялян і паноў. Апелявалі да інтэлігенцыі. Былі перакананы, што толькі ахвярніцтва, альтруізм, навука змогуць адрадзіць родную старонку. Сярод гэтых высакародных людзей пачэснае месца займае постаць Янкі Лучыны. Высокі спецыяліст, добры інжынер, мог ён, несумненна, правесці спакойнае жыццё без трывог і небяспек, звязаных з творчасцю на беларускай мове. Выбраў трывогу. Пачаў пісаць па-беларуску, па-польску і па-руску. Дыяпазон яго паэзіі вялікі. Галоўную аднак пазіцыю ў ёй займае сялянская крыўда. Зразумела, што цікавяць нас перш за ўсё беларускія вершы Янкі Лучыны, якія склалі яго зборнік «Вязанка». Зборнік гэты, як мы ўжо сказалі, быў выдадзены ў 1903 годзе ў Пецярбурзе. Сучасны беларускі даследчык С. Майхровіч у працы «Нарысы беларускай літаратуры XIX ст.» робіць закід тым літаратуразнаўцам, якія не спасылаюцца на «Вязанку» Лучыны, апублікаваную ў 1891 годзе. Сам Майхровіч спасылаецца на «Гісторыю СССР» пад рэдакцыяй Нечкінай, у якой сказана аб першай публікацыі «Вязанкі» ў 1891 годзе. Зразумела, што было б намнога лепш, калі б даследчык спасылаўся на канкрэтны экземпляр кнігі, а не на абгрунтаваныя сцверджанні гісторыкаў.

Вернемся аднак да творчасці Янкі Лучыны. У паэзіі гэтага аўтара выступае выразнае асуджэнне капіталістычнай сістэмы. Гэты матыў выступае таксама ў некаторых публіцыстычных артыкулах Лучыны. Як вядома, асноўнай з'явай капіталізму было развіццё прамысловасці і чыгунак. Лучына, несумненна у сур'ёзнай ступені прымаў удзел у развіцці чыгунак у Рускай імперыі. Становіцца незразумелым, як Лучына мог пратэставаць супраць таго, што сам развіваў, як мог асуджаць капіталістычную сістэму развіцця прамысловасці.

Няма сумненняў, што паэт разумеў заканамернасць і непазбежнасць прамысловага працэсу. Быў аднак праціўнікам жорсткасці, эксплуатацыі і дзікага разгулу чыноўніцтва, словам, ворагам таго аспекта капіталізацыі, які біў у народныя масы.

Ф·А·Л·Ь·К·Л·О·Р

ПРА ЗОЛОТО І ЗАЗДРАСЦЬ

Было два суседаў: адзін — старшы, другі — мэншы. Пашлі ваны ў лес на ахоту. Хадзілі-хадзілі, хадзілі-хадзілі і нідзе нічого ні нашлі. Але зашлі между лес — паляна. Чыстая. Ідут далей — золото! Ляжыт кусок золота такі вэлікі, што ани і падняць не далі рады.

Старшы і гаворыт мэншому:

— Ідзі ты дахаты: запражэш каня і прыедзеш. Уложым золото, завязем і ўсё будзе наша. Прывезі ано хлеба — мне надто есці хочацца.

А сам вон падумаў ні тое: як мэншы прыедзе, уложат золото, то вон яго заб'е.

Той жа ж, што па каня пашоў, зайшоўшы дахаты, сказаў аб усім сваёй жонцы.

Ана і кажэ:

— Ты ні йдзі да яго жонкі, і ніц ні кажы. Я ему напэку агладкаў, затручу іх. Ты завезеш, уложыце золото, вон паест і памрэ. Золото ж нам астанецца.

Меншы прыехаў на паляну. Улажылі ваны разом тое золото. Мэншы ўзяў лейцы і ідзе пераўдом, а старшы ідзе ззаду. Старшы ўзяў мэншого застрэліў, а сам уцешыўся, што цепер усё золото — яго!

Сеў вон на фуру ехаць, ажно бачыт: агладкі. Паеў тыя агладкі прагно. Ды ўзяў і вон скапсрыўся.

От і вышло: ні дасталася золото ні таму ні другому.

* ✲ *

Ад Нікіфара Бандарука, 1888 года нараджэння, вёска Міхнаўка Гайнаўскага павету запісаў 30 жніўня 1972 г. Мікалай Гайдук.

Прыгожы дом Яна Вілюка, жыхара вёскі Палічна Гайнаўскага павету.

Фота: Я. Цялушэцкі

У САБАЛЕВЕ, РАЙСКУ, ГАЦЬКАХ І... ДЗЕ ЯШЧЭ?

Сыравіна для каўбас

Калі ў гарачы жніўны сезон наведвалі мы вясковыя крамы, прадаўцы найчасцей наракалі, што замала атрымоўваюць яны каўбас і іншых мясных вырабаў.

Што ж, каўбас з паветра яшчэ не робяць. Каб яны былі, трэба гадаваць свіней. Статыстыка паказвае, што ў гэтай галіне нашы сяляне ўжо дабіліся значных поспехаў. Самы высокі працэнтны прыбытак наглядаецца сярод свінаматак, а на кірмашах гадоўцы патрабуюць вельмі высокую цану за парасят. Усё гэта паказвае на сапраўднае зацікаўленне гадоўляй свіней.

Каб папоўніць тое, што дзяржаве прапануюць вясковыя пастаўцы, ваяводскае прадпрыемства мяснай прамысловасці разводзіць уласны адкорм гэтай жывой сыравіны для каўбас і адбіўных катлетаў. Асноўная яго база памяшчаецца пад Беластокам у вёсцы Сабалева, дзе калісьці быў ПГР.

Дзве іншыя такога ж тыпу фермы знаходзяцца ў Райску і Гацьках на Бельшчыне.

Падобныя пляцоўкі размешчаны яшчэ ў Купісках пад Ломжай і ў Элку.

— Колькі свіней адкормліваеце вы ў год на гэтых фермах? — пытаю ў загадчыка секцыі прамысловага адкорму на прадпрыемстве мяснай прамысловасці, магістра інжынера Яна Чаўпінскага.

— У мінулым годзе, — адказвае ён, — адкармілі мы 660 тысяч корнікаў, у гэтым годзе маем намер павялічыць гэтую колькасць да 700 тысяч штук. Мы намагаемся пастаўляць у мясабойні высакаякасны тавар, з якога перш за ўсё вырабляюць экспартную шынку. Таму сваіх свіней трымаем на адкорме не больш, як да 100—110 кілаграмаў. Сярэдні дзённы прырост жывой вагі складае ў нас ад 610 да 620 грамаў. Лічым мы, што гэта вынік даволі добры. Вось у мінулым годзе гацькаўская ферма заваявала ў гэтай галіне другое месца ў агульнадзяржаўным маштабе. Пры гэтакім прыросце вагі выходзіць нам у год два з палавінай жывёлагадоўчага цыкла.

— Як многа ў параўнанні з сялянскімі гадоўцамі свіней пастаўляеце вы ў мясабойні?

— Наш удзел у гадоўлі свіней на Беласточчыне можна наліцца працэнтаў на 5.

— Гэта нямнога...

— Не зусім я магу згадзіцца з вамі. Наша прадукцыя ў мясным балансе ваяводства мае істотнае значэнне. Нашы прадукцыйныя цыклы размеркаваны так, што мы даем мясную сыравіну перш за ўсё тады, калі гаспадары не маюць часу гэтым займацца. Мы ствараем, такім чынам, неабходныя рэзервы жывога тавару.

— Такая колькасць свіней патрабуе шмат корму...

— Кожная ферма мае невялічкую уласную гаспадарку, на якой сеем люцэрну, віку, сырадэлю і іншыя кармавыя культуры. Ад сялян купляем бульбу, дзяржава прадае нам прамысловы корм, рэстараны, бары, гасподы і пякарні аддаюць нам свае адпадкі, з мясабойні бяром скваркі, якія застаюцца ад перапопленага сала, кроў і іншыя рэшткі, што не надаюцца ўжо да непасрэднага спажывання... Свіння не чалавек — з'есць усё.

— Як аплочваецца вам такая гадоўля?

— На кожным корменіку зарабляем мы на чыста больш-менш па 500 зл.

— Працу на свінагадоўчай ферме да лёгкіх і прыемных залічыць, на жаль, нельга. Ці хапае вам рабочай сілы?

— Вы, здаецца, вобраз хатняй свінагадоўлі адносіце да нашых ферм. У нас усе цяжэйшыя працы поўнасцю механізаваны. А што датычыць людзей, дык толькі ў Сабалеве часам не хапае нам мужчынскіх рук. У Райску і Гацьках маем пастаянны рабочы калектыў. Каб яшчэ болей звязаць нашых рабочых з фермай, мы рашылі пабудаваць жылыя дамы. У гэтым годзе двухсямейныя жылыя асабнякі па 670 тысяч зл. кожны пабудуем у Райску і Гацьках. У наступных гадах будзе іх больш.

— Ці маеце намер пашыраць гэтага тыпу прамысловы адкорм свіней?

— Хацелі б мы запрапанаваць сялянам новую форму прадукцыі сыравіны для каўбас. Пры сучаснай тэхніцы абмалоту збожжа сялянскія клуні большую частку года стаяць пустыя. Дык прапануем выкарыстаць іх для летняга адкорму свіней. Мы ўжо дагаварыліся з праўленнем аднчадпазыкавай спулдзельні (СОП), якое гарантуе крэдыт на пакупку парасят, а ПЗУ абавязуйся на спрыяльных умовах застрахаваць гэтую галоўлю, сельскагаспадарчыя аддзелы прэзідыўмаў павятовых радаў абяспечаць высакаякасны жывёлагадоўчы матэрыял і прамысловы корм, грамадскія заатэхнікі абавязаны дапамагаць парадамі і пастаянным наглядам, мы ў сваю чаргу гарантуем прыём корменікаў і ўжо цяпер гатовы падпісаць умовы з 300—400 гаспадарамі, а можа быць іх і болей.

М. Нурэцкі

ПАШАНА ДА ЗЯМЛІ

Беласточчына з'яўляецца тым ваяводствам, дзе поўнае загаспадаранне зямлі прынясе дадатковыя тысячы цэнтнераў збожжа. Гэтую «тайну» адкрылі яшчэ раз грамадскія калектывы, якія даследавалі выкарыстоўванне зямлі ў кожнай вёсцы, у кожнага гаспадара.

Назіраючы палі ў Дуброўскім павеце, можна мець уражанне, што тут і гаспадарская і дзяржаўная зямля загаспадараны ндрэнна. Проста рэдка сустракаюцца аблогі. Аднак занепакоіў нас расказ аднаго з гаспадароў, якога сустрэлі мы ля Хадароўкі. Гаварыў ён, што быццам бы МБМ у Хадароўцы набрала многа дзяржаўнай зямлі (ПФЗ) у Пакосьнай і Бахмацкіх і што гэта зямля не поўнасцю загаспадарана. Наш выпадковы знаёмы сцвярджаў, што гэтую незагаспадараную зямлю ахвотна ўзялі б «на ўмовы», а мо і купілі б індывідуальна гаспадары.

Занепакоеныя гэтым расказам, едзем у сельскагаспадарчыя ўстановы, каб выясніць гэтую справу. У павятовым бюро геадэзіі пацвярджаюць гэта, прызнаючыся, што павятовыя ўлады зрабілі не найлепшы крок, «упіраючы» некалькі дзесяткаў гектараў ПФЗ хадароўскай МБМ. Проста не прынялі пад увагу таго, што МБМ мае ўжо зямлю, якую загаспадарвае, і што колькасць сельгасмашын, якімі распараджаецца МБМ, недастатковая, каб апрацаваць столькі поля. Зрэшты, напэўна ёсць і іншыя прычыны. У сувязі з гэтым павятовыя ўлады Дубровы вырашылі направіць сваю памылку, забіраючы незагаспадараную зямлю ад МБМ і перадаючы яе індывідуальным гаспадарам.

Да мінулага года ў Дуброўскім павеце налічвалася каля 400 гектараў незагаспадаранай дзяржаўнай зямлі. Каб мець магчыма добрую інфармацыю аб прычынах незагаспадарання, выслалі «ў тэрэн» амаль усіх работнікаў бюро, каб на месцы пагледзелі. Аказалася, што ў асноўным гэта зямля, як кажуць спецыялісты, не прыдатная да сельскагаспадарчай прадукцыі. Здавалася б, што можна было б гэтую зямлю перадаць пад залесенне. Аднак і тут праблема. Гэтая зямля раскінута ў маленькіх кавалачках, а лясніцтвы не хочуць прымаць пад залясенне меншых кавалкаў зямлі, чым 5 гектараў.

Зараз у Дуброўскім павеце больш 2 тыс. гектараў дзяржаўнага фонду зямлі. Кожны год скарб дзяржавы пераймае тут каля 400 гектараў зямлі. Напрыклад, у гэтым годзе прынята за пенсіі 8 гаспадарак (у павеце іх ужо 30). Апрача таго, прынята зямля чатырох пакінутых гаспадарак.

Сельскагаспадарчая служба Дуброўшчыны прыняла бадай найслушнейшы прынцып — загаспадарваць зямлю павінен той, хто гэта зробіць найлепш. Загаспадарваецца яна парознаму. У некаторых выпадках перадаецца ПФЗ сельгасгурткам і МБМ-ам, прадаецца гаспадарам, аддаецца «на ўмовы» ў часовае карыстанне.

У гэтым годзе запланавана прадаць 47 гектараў дзяржаўнай зямлі індывідуальным гаспадарам. Аднак запатрабаванне на куплю было настолькі вялікае, што вырашана было павысіць гэты план да 118 гектараў. Можна было б прадаць у Дуброўскім павеце намнога больш зямлі, але геадэзійная служба не ў сілах больш аформіць. Справа ў тым, што кожны гаспадар, які купляе зямлю, павінен атрымаць «акт уласнасці», а яго нельга даць без «вырысаў» геадэтаў. Адным словам, запатрабаванне на зямлю з боку гаспадароў тут большае, чымсьці магчымасці адміністрацыі прадаць яе.

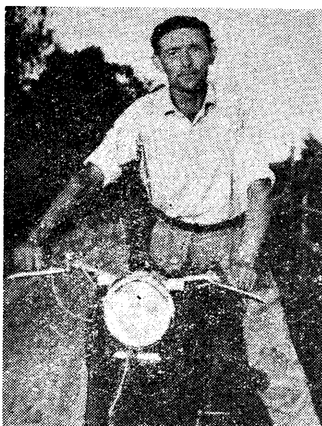
Парадаксальнасць сітуацыі ў тым, што, як прадбачваюць улады, у павеце кожны год будзе прыбываць каля 400 гектараў дзяржаўнай зямлі (за пенсіі, падаткі і інш.). Сельгасгурткі і МБМ-ы не будуць поўнасцю падрыхтаванымі, каб загаспадарыць гэтую зямлю. Застаецца продаж індывідуальным гаспадарам, але як з вышэй паказанага відаць, геадэзійная служба не ў сілах абяспечыць іх «апетыты».

Будучы прыхільнікамі тэзісу, што зямлю павінен загаспадарваць той, хто найлепш яе загаспадарыць, павятовыя ўлады перадаюць яе нават працаўнікам сельскагаспадарчых установ, якія не з'яўляюцца гаспадарамі. Напрыклад, на тэрыторыі ГРН Сухадаліна тры працаўнікі сельскагаспадарчых установ узялі пад загаспадарванне 7 гектараў аблогу. Зааралі, далі ўгнаенні і пасеялі ячмень «дамазы». Зарабілі на гэтым смелыя працаўнікі, дзяржава атрымала патрэбнае збожжа і, адначасова, што не менш важнае, гаспадары ўбачылі, што на зямлі, якая ляжыць побач з іхняй, могуць быць дасканалыя плёны. Не без значэння было і тое, што так патрапілі загаспадарыць зямлю тыя, хто вучыць гаспадароў — работнікі сельскагаспадарчай службы.

А. Карпюк

ЛЮДЗІ ДОБРАЙ РАБОТЫ

Шымон Патэйчук

Вялікім аўтарытэтам карыстаецца ў аднасяльчан селянін Шымон Патэйчук з калоніі Бобінка Гайнаўскага павету. Усе ведаюць яго тут як прыкладнага і працавітага гаспадара. Шымон Патэйчук вядзе 13-гектаравую гаспадарку. Гадуе пяць кароў і двое цялят. Мае ўзорнае пасбішча і добра загаспадараную сенажаць, з якой атрымлівае высокія накосы сена. У будучыні намераны ён павялічыць колькасць кароў на 2 штукі. Такім чынам хоча рацыянальна выкарыстоўваць лішкі пашаў. Са збожжавых культур найлепш удаюцца Шымону Патэйчуку жыта і авёс. Завёў ён новы сорт аўса, які найлепш дастасаваны да мясцовых земельных угоддзяў. Атрымлівае ён таксама высокія ўраджаі бульбы.

Шымон Патэйчук намераны пабудаваць новую, большую чымсьці мае цяпер, клуню. Колькасць збожжа ў яго павялічваецца. Сёлета прадаў ён ужо дзяржаве каля 1000 кілаграмаў жыта і яшчэ прадасць больш 1200 кілаграмаў бульбы.

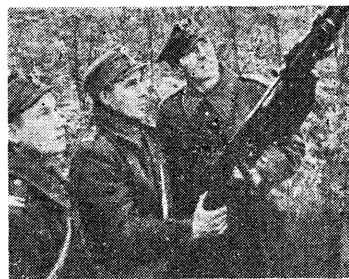
Тэкст і фота Я. Цялушэцкага

ДЗЕНЬ ЛЮДОВАГА ВОЙСКА ПОЛЬСКАГА

Ішлі ад Акі, ад Смаленска і Леніна... Ішлі да Буга, да Віслы, да Одры і Балтыйскага мора... Закончылі свой пераможны шлях у Берліне.

Касцюшкоўцы. Салдаты і афіцэры Першай Дывізіі Войска Польскага. Пра іх баявы шлях напісана шмат расказаў і кніжак. Сёння — з нагоды Дня Людовага Войска Польскага — хацелі б мы звярнуць увагу на тыя дні, калі адкрывалася першая старонка гісторыі Народнага Войска Польскага.

Салдаты Першай Дывізіі на баявой пазіцыі пад Леніна.

Калі гаворым пра вытокі польскай арміі, паўтараюцца заўсёды назвы Сельцы над Акой і беларускі пасёлак Леніна. Гучаць яны, як сімвалы славы. Усё цяпер здаецца простым, ясным і зразумелым. А тады?

Дзевятнаццатага жніўня 1942 года армія генерала Андэрса была эвакуіравана ў Іран. Разам выехала 100 тысяч салдат і афіцэраў, не лічачы спадарожных ім цывільных асоб. Былі гэта цяжкія гады. Немцы стаялі ля варот Сталінграда. Рашаўся лёс «быць ці не быць» не толькі Савецкаму Саюзу, але і ўсёй вайне.

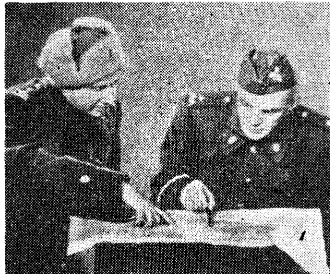
Зразумела, што пры такіх абставінах палякі, якія знаходзіліся на тэрыторыі СССР, не маглі спадзявацца на вялікую прыхільнасць савецкіх людзей.

Аднак палітычнае і дзяржаўнае кіраўніцтва Савецкага Саюза вышэй паставіла інтэрнацыянальную салідарнасць і прыхільна аднеслася да ініцыятывы прагрэсіўных польскіх патрыётаў, каб на тэрыторыі СССР стварыць цэнтр па польскіх справах. Быў пачатак 1943 года. Неўзабаве ўзнік Саюз польскіх патрыётаў і яго прэсавы орган «Wolna Polska». Распачалася цяжкая праца над збіраннем польскага насельніцтва, пражываючага пераважна ва ўсходніх і паўночных раёнах Савецкага Саюза.

Саюз польскіх патрыётаў узначаліла вядомая пісьменніца і энергічны дзеяч, камуністка *Ванда Васілеўская*.

Адначасова 4 мая 1943 года ў інтэрв'ю для амерыканскага карэспандэнта Сталін сцвярджае, што СССР жадае, каб існавала моцная і незалежная Польшча.

4 дні пазней — 8 мая 1943 года — паяўляецца паведамленне ўрада СССР

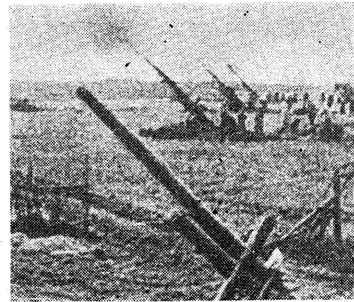
Камандаванне Першай Дывізіі пад Леніна: генерал Зыгмунт Берлінг (справа) і палкоўнік Уладзімір Сакорскі.

аб згодзе на фарміраванне ў Савецкім Саюзе польскай Дывізіі імя Тадэуша Касцюшкі. У сувязі з гэтым у маскоўскай кватэры Ванды Васілеўскай адбылося першае пасяджэнне арганізатараў Дывізіі. 13 мая яны едуць у Сельцы.

14 мая быў выданы першы арганізацыйны загад камандзіра 1 Пяхотнай Дывізіі імя Тадэуша Касцюшкі. Распачаўся добраахвотны набор у нашу армію. З усіх куткоў вялікага Савецкага Саюза ішлі ў яе будучыя салдаты. Людзі сталыя, хлопцы, а нават дзяўчаты. Ехалі ў Сельцы чым хто мог.

Праз некалькі месяцаў інтэнсіўнага ваеннага абучэння 25 верасня 1943 года касцюшкоўцы апынуліся ў прыфрантавой паласе. Яны як запасныя часці прынялі ўдзел у баях за Смаленск. Непасрэдна з ворагам тады ім сутыкнуцца не давялося, але ўпершыню пабачылі яны жахі вайны.

Два тыдні пазней — 10 кастрычніка 1943 года — касцюшкоўцы падмянілі на трохкіламетравым адрэзку лініі фронту савецкіх салдат. Камандуючы фронтам генерал Сакалоўскі выклікаў да сябе камандаванне Дывізіі. Адбылася сардэчная сустрэча — з абедам і тостамі за дружбу і славу. Дывізія атрымала баявыя заданні. Вярталіся ноччу. Едучы без святла, шафёр згубіў дарогу. Калі запалілі фары, нямецкі самалёт пачаў кідаць бомбы. З аўтамабіля засталіся толькі шчэпкі. Камандзіры Дывізіі, на шчасце, уцалелі. Ніхто не

Артпадрыхтоўка працягвалася дзве гадзіны.

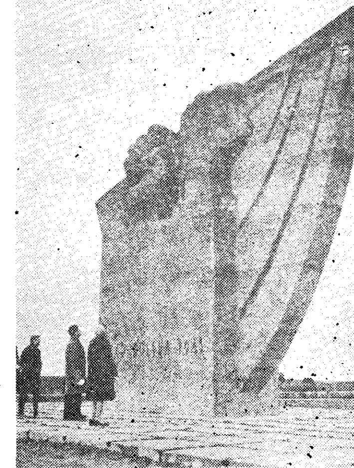
быў нават паранены. У гэтых жа днях перад боем пад Леніна яшчэ раз генерал Берлінг і палкоўнік Сакорскі сутыкнуліся непасрэдна са смерцю. Савецкім «кукурузнікам» паляцелі яны на агляд сваіх пазіцый. Лётчык заблудзіў у імгле. Калі паспрабаваў прызямліцца, калі ўжо дакрануўся коламі да зямлі, яго пасажыры агледзеліся, што да іх бягуць нямецкія салдаты. Лётчыку аднак удалося ўцячы.

А 6 гадзіне раніцы 12 кастрычніка 1943 года камандуючы Дывізіяй генерал Берлінг даў загад аб наступленні. Польскае Войска паўторна ўступіла ў бой з фашысцкімі захопнікамі. На гэты раз — у бой пераможны.

Дывізія змагалася не за гэтыя тры кіламетры прарыву ў пазіцыях ворага і не за ўзгорак 215. Яна змагалася за ўдзел палякаў у перамозе над фашызмам.

І гэта праўда. Там, над беларускай рачулкай Мярэяй, між іншым, рашаўся лёс цяперашняй Польскай Народнай Рэспублікі.

Віктар Рудчык
Фота: Архіў

Помнік савецка-польскаму баявому братэрству на месцы боя пад Леніна.

КУТОК ГАСПАДЫНІ
ШТО РАБІЦЬ, КАБ ДОБРА ЗВАРЫЦЬ

КАПУСТА-БРУСЕЛЬКА

Капуста-бруселька — расліна, аднорная на марозы, і таму вырываюць яе з зямлі толькі ў лістападзе. Вырваную капусту можна перахоўваць 6—8 тыдняў у склепе. Карэнні яе павінны знаходзіцца ў вільготным пяску.

Перад тым, як варыць, малюсенькія галоўкі капусты трэба абабраць ад верхніх пажоўклых лістоў, добра памыць. Падаюць яе, зварыўшы ў пасоленай і з цукрам вадзе, адцэджаную, палітую разагрэтым маслам з цёртай булкай. Звараную капусту можна ўжываць таксама да булёну, можна падрыхтоўваць з яе таксама розныя патравы.

АМЛЕТ З БРУСЕЛЬКАЙ

На гэтую страву трэба ўзяць 15 дэкаў капусты, тры яечкі, соль, цукар, 4 дэкі масла ці маргарыну.

Зварыць брусельку. Палову галовак, пасля таго, як зварацца, парэзаць на чвэрткі. Яечкі збіць з двума сталовымі лыжкамі малака, пасаліць. Нарэзаныя галоўкі капусты дадаць да яечак. На вялікай патэльні растапіць палову тлушчу, выліць яечкі. Калі яечкі зверху будуць сцятыя, вылажыць на сярэдзіну рэшту капусты, спырснуць тлушчам. Амлет загарнуць, парэзаць на тры порцыі. Падаваць з бульбай.

СУП З БРУСЕЛЬСКАЙ КАПУСТЫ

На гэты суп трэба ўзяць валашчыну, 25 дэкаў бруселькі, паўшклянкі смятаны, дзве чайныя лыжачкі мукі, лыжку маргарыну ці масла.

Абабраную валашчыну ўлажыць у гарачую ваду, варыць каля дзесяці мінут. Дадаць брусельку і разам варыць яшчэ дзесяць мінут. Мяккую гародніну працерці праз сіта, альбо прапусціць праз машынку, адкладаючы некалькі цэлых галовак капусты. Заправіць суп смятанай з мукой, дадаць тлушч і закіпяціць. Падаваць суп з грэнкамі з булкі, дадаючы ў кожную талерку па 2—3 галоўкі непрацертай капусты.

САЛАТ З БРУСЕЛЬКІ

На 30 дэкаў бруселькі трэба ўзяць адзін кіслы агурок, адзін зубок часнаку, 5 дэкаў алею, адну лыжачку гарчыцы, соль, цукар.

Брусельку варыць у пасоленай і з цукрам вадзе мінут 6—10. Пасля гэтага асушыць яе, астудзіць, пасыпаць дробненька нарэзаным кіслым агурком. Абабраны часнок дробна пасячы, расцерці з соллю. Гарчыцу і часнок вымяшаць з алеем, атрыманай масай паліць брусельку. Вельмі смакуе гэты салат з варанымі яечкамі. Гэтую патраву добра было б зрабіць на вячэру. Яна лёгкастраўная і смачная, а таксама падрыхтоўваецца хутка.

Гаспадыня

Мозг ліхаманкава працаваў у пошуках выратавальнага рашэння, але не знаходзіў яго.

Знізу папоўз злавесны шоргат. Сяргей перагнуўся цераз поручні, але нічога не мог разгледзець. Ён прыслухоўваўся, страсянуў галавою — у левае вуха, як вада пасля купання ў рацэ, залівалася кроў, пляча нямела. Але ён нічога не баяўся. Дзе няма надзеі, няма і страху...

Зноў басавіта загула ў дзвярах спружына, паверхі гулка ахнулі. І зноў цішыня. "Баяцца нягоднікі!"

Сяргей бясшумна спусціўся на пляцоўку першага паверха і стаў спіною да сцяны, так, каб бачыць дзверы, паклаў прыклад карабіна да пляча.

Яму не давялося доўга чакаць. Дзверы рыпнулі. Уверх па прыступках, усё расшыраючыся, пабегла паласа святла месяца, мільгануў у прасвеце нечы цень. Сяргей выстраліў і хрыпла засмяяўся, пачуўшы крык, тупат...

Праз мінуту дзверы рыпнулі, і на пляцоўку ўпала са стукам штосьці цяжкае. Сяргей пільна ўгледзеўся. Пад нагамі ваўком круцілася граната — «калатушка». Ого! Штуршком кінуў гранату ўніз, яна разарвалася ля самых дзвярэй. Зноў, і больш гучна, ахнулі паверхі.

За дзвярыма затрашчалі аўтаматы, кулі прашывалі дзверы наскрозь, глуха ўдараліся аб сцены, звонка — аб прыступкі і чыгунныя поручні. Пасыпалася тынкоўка. Сяргей адступіў, а калі ў дзверы ўварваліся, перагнуўся цераз поручні, выстраліў. Немцы закрычалі, хлынулі назад...

Ён прыслухаўся — «Нашы ляцяць!» Гул бамбардзіроўшчыкаў нараджаў у ім сумную надзею. Ён падняўся да акна, убачыў, як у суседнім квартале, успыхваючы, ірвуцца бомбы, адломваюцца вялізныя глыбы ад цагляных сцен. Але яго ганіцелі і не думалі ўхадзіць.

«Бефель — загад!» — насмешліва пакруціў галавою, у каторы раз здзіўляючыся «вермахтаўцам», падумаў Сяргей. Ён жа добра ведаў гэтых робатаў. Кожны салдат патрэбен фрыцам цяпер на пярэдняй лініі абароны, вайна імі даўно праіграна, але яны, як заведзеныя, будуць пільнаваць яго тут, каб захапіць у палон ці забіць, — да той самай мінуты, пакуль не падыдуць савецкія танкі і іх саміх не пераб'юць, не возьмуць у палон.

Тут Сяргей успомніў пра міну — проціпяхотку, намацаў яе ў кішэні. «Навошта дабру прападаць? Замініраваю дзверы!»

...Сяргей пачуў, што ля пад'езда спынілася машына. Але ён не ведаў, што гэта была пажарная машына з пад'ёмнай лесвіцай, не бачыў, як немцы ў сініх стальных касках з сіне-белымі павязкамі байцоў праціпаветранай абароны паднялі лесвіцы, як выбівалі прыкладамі акно, залазілі ў кватэры, ішлі да дзвярэй... Нічога гэтага Сяргей не ведаў. У дзверы ўсё яшчэ стралялі, і ён толькі паспеў пачуць, як ціха бразнулі замкі, як пачалі адчыняцца дзверы на паверхах...

2. РАДЫСТКА

Падаў мокры снег. Шчарбаты месяц крыва ўсміхаўся над лютэранскай кірхай, часам хаваючы сваю застылую мёртвую ўсмешку за рэдкімі воблакамі. Гадзіннік на кірсе — ён усё яшчэ ішоў па берлінскаму часу — вызвоньваў палавіну першай.

Канваіры выцягнулі Кнопку з машыны і штурханулі ў пад'езд будынка са страшэнным надпісам: «Гехаймнішэ Штаатс Паліцай»...

«Каго вы яшчэ прывялі, Фюрт? — выключыўшы прыёмнік, спытаў у маладога афіцэра чалавек за сталом, моршчачыся быццам ад зубнога болю. — Хіба нам унтэрштурмфюрэр, да яе цяпер? Хто гэта фройляйн? Што яна зрабіла? Шапнула сяброўкам, што «Іван» фарсіраваў Одэр ля Кюстрына? Што непрыступны Памеранскі вал прарваны? Ці выказала незадаволенасць доктарам Гебельсам, які перастаў дастаўляць у наш горад газеты? Не навучыла сваю ляльку гаварыць «Хайль»?

Кнопка ўсміхнулася, хаця і не ўсё зразумела з таго, што сказаў гестапавец. «Вось табе і гестапа! — падумала яна. — Тут аказваецца, жартаваць умеюць».

Унтэр-штурмфюрэр Фюрт злосна зірнуў на свайго шэфа. Раней да акружэння Шнайдэмюля рускімі, ён захапляўся Шэнкендорфам, а цяпер ненавідзеў яго: пазаўчора, калі рускія пачалі артылерыйскі абстрэл горада, калі запрацавалі гэтыя славутыя «кацюшы», Франц Шэнкендорф спалохаўся і, не замкнуўшы сейфа, уцёк у падвал. Учора штандартэнфюрэр дазволіў сабе зазначыць, што наўрад ці было разумна моцна парадзелай германскай арміі траціць сілы на наступленне ў Ардэнах і на прарыў да Будапешта, калі самы магутны фронт ворага — І-шы Беларускі — пагражаў на рашаючым стратэгічным напрамку Берліну.

Позірк Фюрта прывычна слізгануў па ордэнскіх стужках у пятліцах штандартэнфюрэра, і твар яго разгладзіўся, крытычныя адносіны да начальніка адразу зніклі.

— Дазвольце звярнуць вашу ўвагу, штандартэнфюрэр, — рапартаваў ён, — я асабіста затрымаў рускую дыверсантку. Разам з дзвюма невядомымі яна спрабавала ўзарваць штаб арміі. Знойдзены тол і міна. Адзін дыверсант уцёк, другі акружаны намі ў доме нумар трынаццаць на Александэрштрасе.

(Працяг будзе)

ТРЫБУНА чытачоў

СВЯТЛІЦА-БІБЛІЯТЭКА Ў ДУБІЧАХ

У Дубічах Царкоўных у святліцы і бібліятэцы працуе Ніна Каранецкая. Працуе ад красавіка, аднак ужо заваявала ў людзей аўтарытэт і пашану. Новая светліцовая і бібліятэкарша добра накрэсліла графік сваёй працы. Цяпер тут парадак. Н. Каранецкая цесна супрацоўнічае з моладдзю мясцовай і з навакольных вёсак. Намечана тут неўзабаве паставіць нейкую п'есу. Дагэтуль у Дубічах ад даўнейшага часу гэтага не было, існаваў маразм.

У жыцці вёскі цяпер шмат змянілася. У вёсцы існуюць гурткі БГКТ, ЗМВ і ЛЗС. Часта да моладзі прыязджае з Гайнаўкі інструктар БГКТ Віктар Бура, праводзіць павучальныя гутаркі, заўсёды пакажа людзям нейкі цікавы савецкі фільм.

Бібліятэку Н. Каранецкая вядзе спраўна. У яе 140 чытачоў. Добра таксама працуюць бібліятэчныя пункты ў вёсках Грабаўцы (кіруе ім Марыся Масальская), Тафілаўцы (кіруе ім Анна Кавецкая), Ялёнцы і Чэхах Арлянскіх.

Н. Каранецкая добры прапагандыст беларускай літаратуры, стараецца яна, каб беларуская кніга трапіла ў рукі кожнага чытача. Бібліятэка таксама багата забяспечана рознымі часопісамі і газетамі. «Ніва» тут самы любімы часопіс. Бібліятэкарша супрацоўнічае з мясцовай школай і хоча арганізаваць вучнёўскі мастацкі калектыў. Напэўна гэтага дасягне, бо ўсё можна зрабіць, калі падыйсці да справы з любоўю.

М. Панфілюк

ПАРНАСІК
Чытальніцкая літсуполка на негарантаваных паях

ЛІЦЭЙ

Ты мяне навучыў
Гэту мову бацькоў
Для сябе сцерагчы,
Дарагі мой ліцэй.

У гэтай школе маёй
Добры нам кожны дзень.
Ставім упэўнена крок:
Ён далёка ж вядзе.

Аня Дзенісюк

А Я ЎСЁ ЧАКАЮ

У цёмную ноч ці у белы дзень
Я заўсёды чакаў цябе.
Чакаў, каб паказаўся твой цень,
каб усміхнулася ты да мяне.

Начамі ніколі не спаў,
заўсёды я бачыў цябе.
На тубу тваю фатаграфію клаў,
каб яна цалавала мяне.

З табою заўсёды хадзіў,
заўсёды чакаў цябе,
з табою адной гаварыў,
а ты цалавала мяне.

Так хутка мінулі нашы дні,
я заўсёды чакаў цябе,
але ты ўжо не прыдзеш больш сюды,
ніхто не ўсміхаецца да мяне.

Пайшла ты па беразе з другім,
пэўна забыла пра мяне.
Цешышся чорным хлопцам сваім,
а я ўсё чакаю цябе.

Яўген Андрэюк

У ШКОЛУ

Многа моладзі ездзіць у школу поездам.

Фота Я. Цялушэцкага

ЗБОРНЫЯ КАНСТРУКЦЫІ З ВАЛІЛАЎ

Прадпрыемства вытворчасці зборных канструкцый у Валілах-станцыі Беластоцкага павету ўжо шосты год прадукуе будаўнічыя матэрыялы, якія вельмі патрэбныя вясковаму будаўніцтву. Прадпрыемства выпускае элементы стропаў Т-27 і Дз-3, трылінку, кравэнжнікі, хадніковыя пліты, элементы агароджы, калодзежныя трубы, пустакі «Альфа» і г.д. За мінулыя восем месяцаў гэтага года прадпрыемства дало прадукцыю агульнай вартасці 3 мільёны 761 тысяча злотых, — інфармуе кіраўнік Міхась Цыунчык. — Апрача таго, наш 35-асабовы рабочы калектыў поўнасцю выканаў свае чынавыя абавязацельствы на суму паўмільёна злотых у рамках акцыі «20 мільярдаў».

Добрыя вынікі працы прадпрыемства перш за ўсё залежаць ад паспяховых вынікаў працы саміх рабочых. На валілаўскім прадпрыемстве на паспяховыя вынікі ў вытворчасці мае вялікі ўплыў ахвярная праца Мікалая Тарасевіча са Случанкі, Вінцэнта Загробы з Гарадка, Яна Давыдзюка з Мастаўлян, Галіны Трэцяк з Валілаў-станцыі, Аляксандра Лявіцкага з Меляшкоў і Лявона Казла з Гарадка.

(ЦЯ)

Дарагое Сэрцайка!

Мне 17 год і я вучуся ў трэцім класе сярэдняй школы. Пад канец мінулага года я пазнаёмілася з Юркам — ён вучыцца ў нашай школе ў чацвертым класе. Ён высокі, прыстойны і ён мне падабаецца. Спатыкаемся мы ў школе на перапынках, часам разам вяртаемся са школы. Але ўжо ў кожную суботу або нядзелю пасля абеда Юрэк запрашае мяне на спатканне ў горад. Юрэк добра вучыцца, добра сябе паводзіць у школе, любяць яго настаўнікі і выхавацель з ім клопатаў не мае. Аднойчы, шпацыруючы па парку, зрабіў мне доўгую лекцыю на тэму шкоднасці курэння і пры кожным спатканні перасцерагае перад гэтым. Ён ведае, што многія дзяўчаты патаемна кураць, а гэта заразлівае, пераносіцца на іншых дзяўчат. А калі ў мяне пад канец мінулага года былі клопаты з некаторымі прадметамі — слабыя ацэнкі (я, праўду кажучы, не вельмі прыкладалася да навукі), Юрэк не толькі на спатканнях, але і на перапынках цікавіўся маімі поспехамі, гаварыў, каб я больш і старанней вучылася, прапанаваў нават сваю дапамогу, паколькі ён у старэйшым класе. Я не выйшла «на чыста» ў другім класе, але ўжо ў трэцім паабяцала салідна ўзяцца за навуку. Мне ж сорам, што Юрэк амаль найлепшы вучань у сваім класе, а я цягнуся недзе ў канцы.

Вось раскрыла я перад табой, «Сэрцайка», усе свае тайны, ажно істотнага, аб чым хачу прасіць тваёй рады яшчэ не сказала. А вось у чым справа.

Юрэк запрашае мяне на спатканні ў суботу пасля абеда або ў нядзелю таксама пад вечар, недзе каля гадзіны пятай. Бацькі мае дазваляюць мне быць у горадзе не даўжэй, як да паловы дзевятай. Я пераважна спазняюся крыху, калі вярнуся — мама мне на гэта звяртае ўвагу, але я якасьці апраўдаюся: ці доўга аўтобуса чакала (бо жыву я на ўскраіне горада), ці што іншае выдумаю. Але вось апошнім разам я прыйшла амаль у дзесяць. Мама ўспыхнула, накрычала на мяне і казала, што на спатканні больш не пусціць. А да Юрка я ўжо прывыкла, мне ён падабаецца і прыемна мне з ім спатыкацца. Што ж мне рабіць? Ці сапраўды, калі нават вярнуся каля гадзіны дзесятай, то гэта так дрэнна? Многія людзі ў тэту пару яшчэ ў горадзе і моладзі шмат. Што ты, «Сэрцайка», на гэта?

Ася з Б.

Ася! Я згаджаюся з тваімі бацькамі. Ты ж вучаніца, а ён вучань, і вам нельга так доўга бадзяцца па гораду. А як ты маме паабяцала вяртацца перад дзевятай, дык трэба слова стрымаць. Ты ж хочаш папраўіць ацэнкі! Старайся дараўнаць Юрку ў навуцы.

Жадаю выдатных ацэнак!

Сэрцайка

ТАКІ СКУТАК: АДНЫМ РАДАСЦЬ, ДРУГІМ СМУТАК

У Шудзялаве (Сакольскі павет) ёсць баргаспода. У ім шмат моладзі праводзіць вечары, асабліва з вёскі Навінкі, у якой няма ні святліцы, ні клуба. Вядома, збіраюцца тут аматары «чыстай».

Але апынуліся яны ў «цяжкім» становішчы. ГС у Крынках вырашыў ператварыць бар у рэстаран з кухняй і двума заламі: безалкагольным і алкагольным. Працы будуць праводзіцца цэлы год. Аматары чаркі засумавалі. Але цешацца тыя, чые мужыкі пакідалі ў бары цяжка запрацаваныя грошы.

А.С.

ГЭТА КАРЫСНАЕ

5 верасня ў Грыгораўцах у святліцы адбылося мілае і карыснае мерапрыемства — алімпіяда сельскагаспадарчых ведаў. Арганізатарам быў гурток ЗМВ.

Моладзь была добра падрыхтавана. Было таксама шмат гледачоў. Конкурс выйгралі Валя Крот і Мікалай Якубовіч. Поспехам карысталася выстаўка сельскагаспадарчых кніг.

Пасля конкурсу адбылася танцавальная вечарына.

Старшынёй гуртка ЗМВ у Грыгораўцах з'яўляецца Раіса Крот. Яна таксама вядзе бібліятэчны пункт і прымае малако ў злеўні. Прафесіянальныя і грамадскія абавязкі выконвае дасканала.

Назіральнік

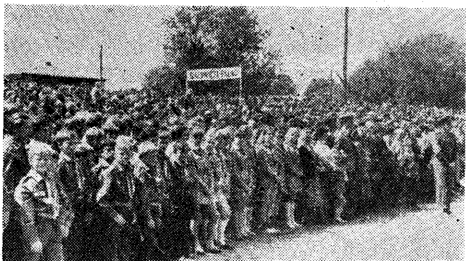
МІТЫНГ ДРУЖБЫ

10 верасня ў Белавежы адбылася сустрэча дружбы. Гайнаўшчына прымала тут сваіх суседзяў — прадстаўнікоў Пружанскага і Камянецкага раёнаў БССР.

Мітынг адкрыў старшыня ППРН Мікалай Самоцік. Затым выступілі I сакратар ПК ПАРП Людвік Бартосяк і сакратар райкома з Пружан Васіль Барыс. Аратары гаварылі аб супольнай барацьбе польскага і савецкіх народаў, аб непарыўнай польска-савецкай дружбе, якая з кожным днём умацоўваецца.

Урачыстым момантам мітынгу было ўручэнне гуртку ЗБОВіД у Белавежы сцягу ад мясцовага грамадства.

Пасля мітынгу ўдзельнікі яго накіраваліся да помніка 90 сыноў тутэйшага раёна, варварскі замучаных фашыстамі ў час гітлераўскай акупацыі. Пасля пераклічкі загінуўшых, адбылося складанне вянкоў і кветак.

Удзельнікі мітынгу.

Тэкст і фота В. Буры

§ Кансультацыя юрыста

ПЫТАННЕ: Жонка мая не хоча працаваць на гаспадарцы і падгаварвала мяне, каб я пераехаў у горад. Я на гэта не згадзіўся, бо ніякай вывучанай прафесіі не маю і мог бы працаваць толькі як некваліфікаваны рабочы. На вёсцы бацька мой мае 12 га зямлі, а братоў у мяне няма, і таму перспектывы на будучыню тут значна большыя. Жонка кінула мяне ў 1969 г., пакідаючы пры мне пяцігадовага сына. У 1970 годзе я падаў у суд на развод, аднак суд вырашыў справу для мяне адмоўна. Суд рашыў, што можа яшчэ паміж намі дайсці да згоды. Жонка на развод не згадзілася, але пасля суда адмаўляецца вярнуцца дамоў. Ці можна падаць на развод другі раз?

АДКАЗ: Можна падаць на развод другі раз пасля правамоцнага рашэння, якім быў адмоўлены развод. Аднак новая справа павінна спасылацца на новыя абставіны, абгрунтоўваючыя патрабаванне разводу, якія ўзніклі пасля рашэння суда, на падставе якога быў адмоўлены развод.

У вашым выпадку за новыя абставіны можна прызнаць тое, што жонка, якая не згадзілася на развод, адмовілася вярнуцца на гаспадарку і гэтым самым пацвердзіла, што няма ніякай перспектывы на аднаўленне супольнага жыцця.

Аня Дзенісюк, Плёскі. Просім прабачэння, што не надрукавалі інфармацыю аб плёскаўскім пляжы. Была яна напісана на адной картцы з вершам (злівалася нават з ім) і мы адразу не прыкмецілі яе. А цяпер друкаваць яе, відаць, позна? Вывад (таксама і для іншых): не пішыце інфармацый на тых самых лістках, на якіх дасылаеце вершы.

КІНО

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Кляшчэлі
„Ostatni termin" (USA), 10—11. „Kupujemy wóz strażacki" (NRD), 12—13. „Najlepsza kobieta mojego życia" (czeski), 14—15.

Нараўка
„Przyjęcie" (rumuński), „Aleksander Newski" (radz.), 11—15.

Нарва
„Kaszabe" (polski), „Kajtek i siedmiogłowy smok" (węgierski), 11—15.

Дубічы Царкоўныя
„Mój kochany Robinson" (NRD), „Kochana ciocia Sarika" (węgierski), 11—15.

Арэшкава
„Lala" (włoski), „Tajemnica Kaliakry" (bułg.), 14—15.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі
„Ludzie i bestie" (radz.), I i IIs. 11—15.

Орля
„Rycerz szklanego ekranu" (węgierski), „Horyzont" (węgierski), 11—15.

Райск
„Kamo znany osobiście" (radz.), „Kamo niebezpieczna misja" (radz.), 11—15.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі
„Lekarstwo na miłość" (polski), 10—11. „Jaskółki" (węgierski), 12—13. „Oficerowie" (radz.), 14—15.

Шудзялава
„Przystań" (polski), „Maskarada szpiegów" (czeski), 11—15.

Янаў
„Dawid Copperfield" (angl.), 11—15.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц
„Partyzant z lelejskiej góry" (jugosł.), 10—11. „Pali się moja panno" (czeski) 12—13. „Szerokiej drogi kochanie" (polski), 14—15.

Мельнік
„Sąd" (radz.), 10—11, „Wiem, że jesteś mordercą" (czeski), 12—13. „Życie rodzinne" (polski), 14—15.

Мілейчыцы
„Miałem 19 lat" (NRD), 10—11. „Czym mogę służyć" (czeski) 12—13. „Nie lubię poniedziałku" (polski), 14—15.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Сухаволя
„Pamiętnik szalonej gospodyni" (USA), „Zaproszenie" (franc.), 11—15.

Новы Двор
„Biedna ulica" (bułg.), „Człowiek z fotografii" (jugosł.), 11—15.

Ніва

Organ Zarządu Głównego Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 2-10-33, centrala 2-32-41 do 45. Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23. Nr konta PKO 1-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23.

BZGraf. Nakład 6.661 T-3

З нямецкага гумару

ВЫПАДАК НА ДАРОЗЕ

Шырокай аўтастрадай ехаў генерал. У яго машыне сядзелі палкоўнік і маёр. Каля крытага грузавіка, з кабіны якога толькі што вылез заклапочаны вадзіцель — яфрэйтар, генерал спыніў свой аўтамабіль і спытаў:

— Што здарылася, таварыш яфрэйтар? Паломка?

— Чамусьці не заводзіцца рухавік, таварыш генерал, — скарагаворкай выстраліў вадзіцель.

Генерал выйшаў з машыны і даў знак сваім спадарожнікам ісці за ім.

— Мы яго падпіхнем, — сказаў ён, пакляпаўшы яфрэйтара па плячах.

— Але таварыш генерал...

— Нічога, нічога. Сядай за руль, — падштурхнуў яго генерал.

— Таварыш генерал, але ж я магу паклікаць...

— Спыніць размову! — загадаў генерал і разам са сваімі спадарожнікамі ўзяўся падпіхаць грузавік.

Аўтамабіль цяжка рушыў з месца і так марудна папоўз па асфальце, што рухавік завёўся недзе аж за паўкіламетра. Стомлены генерал з палёгкай уздыхнуў і спытаў:

— Яфрэйтар, чым гэта вы загрузілі грузавік, што яго так цяжка зрушыць з месца?

Вадзіцель боязна глянуў на генерала, памаўчаў і, адважыўшыся, прамармытаў:

— Дваццаць восем салдат — адпускнікоў, таварыш генерал!

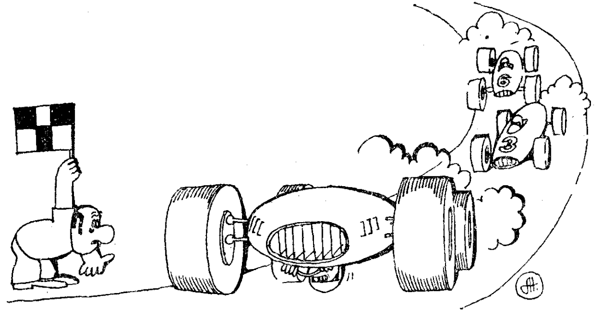
Рудзі Штраль

ЗЛАЧЫНСТВА І ПАКАРАННЕ

— *Сядзем тут, на маё любімае месца.*

НІЎКА

СТАРАЦ

Прыехаў да дзеда Івана
Унук, дзевятнаццаць гадоў.
Дзядуля на хлопца як глянуў,
Дык толькі рукамі развёў.

Унучак змяніўся на дзіва,
Ушыркі раздаўся ў плячах,
Галоўнае ж доўгая грыва,
Што проста наводзіла жах.

Матляюцца пасмы на шыі,
Вісіць барада-касмылі,
І нейкія транты старыя
Аздобаю хлопца былі.

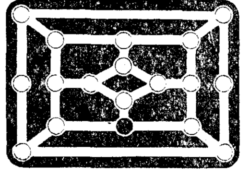
— Няўжо гэта ўнучак мой гэткі?
Прыехаў такім ты адкуль?
— Не здаў я экзамены, дзедка,
У вас пагасцюю пакуль.

Ці часта бываюць тут танцы?
Ці добра танцуюць тут шэйк?
Зірнуў дзед на юнага старца,
Спытаў, бо не вытрымаў нейк:

— Як думаеш жыць, чалавеча?
Дзянькі тваё ж марна ідуць.
Ці лічыш — за выгляд старэчы —
І пенсію хутка дадуць?

Генадзь Зогаў

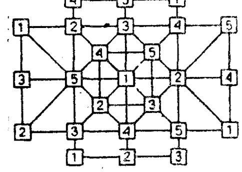
Талаваломка

Пачынаючы з чорнага кружка, спалучыце адной непарыўнай лініяй усе белыя кружкі і вярніцеся да чорнага кружка.

* * *

Адказ на заданне з папярэдняга нумара:

ШТО ТРЭБА

— Сяржант... Вунь той нягоднік сумку з рук выхапіў. Памажыце!...

— Не хвалюйцеся! Сядзьце і супакойцеся. Ваша прозвішча, імя і імя па бацьку?

— Памажыце! Хутчэй... Ён уцякае!

— Што ў вас было ў сумцы?

— Грошы... грошы.

— Та-ак. Цяпер скажыце, чаго вам трэба?

— Вады... вады.

КРЫЎДНА

— Калумб знайшоў Амерыку!... Эдзісан вынайшаў тэлефон. Люмеры — кіно!... А я не магу знайсці звычайнай запінкі!

СКЛАД

— Ало, ало!... Гэта склад?... Кастусь, гэта ты?... Ну як, зрабіў тое, што ён прасіў? Даў ты яму тое самае?...

— Грамадзянін, вы памыліліся, гэта міліцыя.

— Ох, прабачце, калі ласка! Кожны раз, як толькі з гэтым *праклятым* складам звязваюся, усё ў міліцыю трапляю.

ГРАМАФОННАЯ ІГОЛКА

Вярнуліся салдаты з горада, ды хваляцца:

— Сёння я пазнаёміўся з дзяўчынай.

— Так? Віншую!

— Пачакай. Праўда, яна прыгожая і зграбная, але нейкая дзіўная. Заўсёды нешта спявае. Ад чаго гэта?

— Ад чаго? Проста. Відаць, ёй у маленстве шчапілі воспу грамафоннай іголкай...

ТАЯМНІЦА

Радавы Бурбалка звяртаецца да свайго сябра:

— Слухай, Вася, у мяне тайна. Ці магу разлічваць на цябе?

— Вядома, ты ж мяне добра ведаеш!

— У такім выпадку пазыч мне пяцьдзесят злотых.

— Можаш быць упэўнены, дружа, што я гэтага не чуў, — адказаў Вася.

ШТО ПАРАІЎ

Доктар. Ці былі вы са сваёй хваробай у каго-небудзь яшчэ?

Хворы. Так, у аптэкара, прасіў парады.

Доктар. Уяўляю, якое глупства ён вам параіў!

Хворы. Ён параіў пайсці да вас.

У МЯСТЭЧКУ

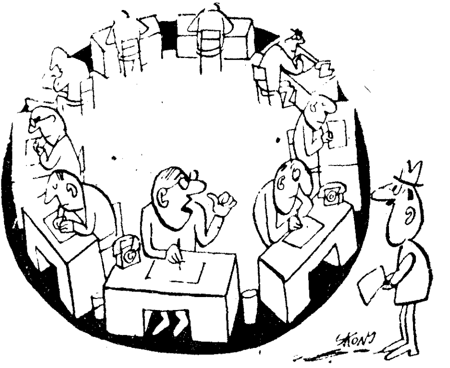
Рэпарцёр бярэ інтэрв'ю ў маленькім мястэчку.

— Ці прыкметна змяняецца колькасць насельніцтва ў вас?

— Утрымліваецца на адным узроўні.

— Ажно не верыцца.

— Зараз вам растлумачу: як толькі з'яўляецца на свет дзіця, то адразу ж які-небудзь мужчына знікае адгэтуль.

— *Апошні стол!*

ПРЫЧЫНА

— Як ты можаш безупынна сварыцца з жонкай і ў той жа час паважаць цешчу?

— Калісьці менавіта яна была супраць нашага шлюбу.

ШТО

Сяржант раздае салдатам пісьмы з дому. Адзін з іх вымае з канверта чысты аркуш.

— Што гэта азначае? — пытае сяржант.

— Пісьмо ад жонкі.

— Але там нічога не напісана.

— Мы з ёю пасварыліся і не размаўляем.

НА ВУЛІЦЫ

Жанчына сядзіць за рулём машыны. Пасля чырвонага святла на светафоры загараецца жоўтае, потым зялёнае, але жанчына не кранулася з месца. Тады да яе падышоў міліцыянер і запытаў:

— Ці не жадаеце вы якое-небудзь іншае святло?

ПРОСТА ТАК

— Калі ласка, не адмоўцеся прыняць ад мяне вось гэта.

— Гэта што?!... Хабар мне даеце?...

— Што вы, што вы, які хабар?!... Пра гэта вы нават не хвалюйцеся — гэта ўсяго толькі падарунак.

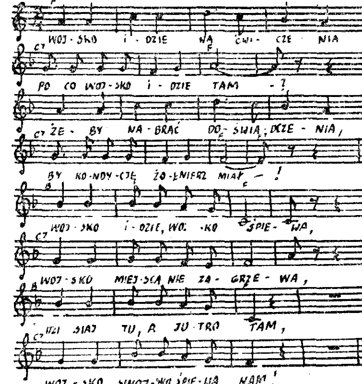
— Ну, калі падарунак, тады я вазьму яго з вялікім задавальненнем.

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Галіны Храноўскай, Варвары Храноўскай, Галіны Трахімчук з Дзернякова Беластоцкага павету змяшчаем песню:

ROZŚPIEWANE WOJSKO

Słowa: Z. Zapert, Z. Wawrzyniak
Muzyka: Andrzej Januszko

Wojsko idzie na ćwiczenia.
Po co wojsko idzie tam?
Żeby nabrać doświadczenia,
by kondycję żołnierz miał!

Wojsko idzie, wojsko śpiewa,
wojsko miejsca nie zagrzewa,
dzisiaj tu, a jutro tam,
wojsko swojsko śpiewa nam!

Wojsko idzie na paradę.
Po co wojsko idzie tam?
Panny lubią defilady
I rzucają kwiaty nam!

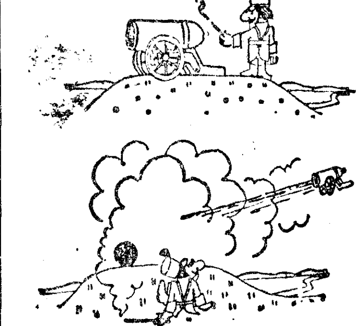
Wojsko idzie...

Wojsko idzie na przepustkę.
Po co wojsko idzie tam?
Chociaż ma w kieszeni pustkę,
powodzenie ma u dam!

Wojsko idzie...

Wojsko idzie do cywila.
Po co wojsko idzie tam?
By o miłych wspomnieć chwilach,
jak to w wojsku było nam!

Wojsko idzie...

ПНЕЎМАТЫЧНЫ ПАШТАЛЬЁН

Берлін. 5 тысяч тэлеграм, пераводаў і розных тэрміновых паведамленняў перапраўляе штодзённа адрасатам пнеўматычная пошта ў сталіцы ГДР. Узрост гэтага віду сувязі ў Берліне вельмі салідны — амаль сто гадоў: сетка гарадской пнеўмапошты ўступіла ў дзеянне 1 снежня 1876 года.

Цяперашняя 6-кіламетровая сетка пнеўматычнай пошты значна мадэрнізавана. Па сталёвых трубах дыяметрам 6,5 сантыметра са скорасцю 35 кіламетраў у гадзіну сціслае паветра гоніць капсулы з карэспандэнцыяй. Каб пазбегнуць сутыкненняў, яны «стартуюць» з прамежкам у дзве секунды.

РАФАЭЛЬ ВЫРАТАВАНЫ

Рымскаму палацу Фарнезіна са славутымі фрэскамі Рафаэля пагражала сур'ёзная небяспека — вібрацыя, выкліканая інтэнсіўным вулічным рухам. Гарадскія ўлады Рыма здолелі, аднак, знайсці спосаб, каб захаваць палац ад разбурэння. Вуліца на працягу некалькіх дзесяткаў метраў была выкладзена гумавымі плітамі, па якіх аўтамабілі пачалі праязджаць, не парушаючы спакою старога будынка.

САКРЭТНАЯ УПАКОЎКА

Служба бяспекі міністэрства абароны Англіі высветліла, як адбываецца ўцечка сакрэтнай інфармацыі з ваеннага ведамства. Кліент адной лонданскай мэблевай фірмы звярнуў увагу ўлад на дзіўную ўпаковачную паперу, якая выкарыстоўваецца гэтай фірмай. Пры бліжэйшым разглядзе высветлілася, што гэта картаграфічныя матэрыялы міністэрства абароны з грыфам «Толькі для службовага карыстання».

Не пераходзь вуліцы перад блізка стаячым міліцыянерам.